

10. OLDAL

A legkisebb is számít – Újítsuk meg közösen a csarnokot!

5. OLDAL

Teraszok tesztje –
Egy hónapos próbaüzemmel nyitottak
meg az Anker köz kiülős helyei

17. OLDAL

Velünk indult a szezon –
A Hunyadi térről startolt a Budapest
Kertmozi program

Önkormányzati fogadóórák

Tisztségviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 SOPRONI TAMÁS polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7967-es számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00-18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Györfy Máté alpolgármester képviselő (9. evk.)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00-18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Miyazaki Jun alpolgármester képviselő (5. evk.)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00-18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-8938-as számon
 dr. Mogorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7965-ös számon

Választókerületek képviselői

EVK.	NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
1.	 Heltai László	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Csütörtök 18.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-30) 751-8925-ös számon
2.	 Németh Helga Anna	Polgármesteri Hivatal Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00-18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 608-3687-es számon
3.	 Szilágyi Erika	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Minden hónap utolsó kedd 17.00-18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 705-5568-as számon
4.	 Kecskés Balázs	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., I/104.	Minden hónap első szerda 15.00-17.00 Telefon: (06-70) 768-5099
6.	 Szász Károly	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., I/104.	Minden hónap első csütörtök 15.00-17.00 Telefon: (06-70) 476-3783
7.	 Sajószegi Péter	Polgármesteri Hivatal (recepción érdeklődni)	Minden hónap első szerda 15.00-17.00 Telefon: (06-70) 476-3792
8.	 Bálint György	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Csütörtök 17.00-19.00 vagy előzetes egyez- tetés alapján a (06-70) 314-5888-as számon
10.	 Gaár Iván Zsolt	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00-19.00 Telefon: (06-20) 936-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., I/104.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 956-0506-os számon
 Simonffy Márta	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., I/104.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 476-3806-os számon
 Császárné Csóka Ilona	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., I/104.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 206-7263-as számon
 Lindmayer Viktor	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., I/104.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 935-6487-es számon

Országgyűlési képviselő

dr. Oláh Lajos

Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti
irodájában bejelentkezés alapján,
amelyet a +36 30 709 11-02-es telefonszámon vagy
a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.

Közérdekű

Önálló rendőrkapitányság

Bp. VI., Szinyei Merse u. 4. Tel.: 461-8141

V.-VI.-VII. kerületi tűzoltóság

Bp. V., Gerlőczy u. 6. Tel.: 317-5233

Szakorvosi rendelőintézet

Bp. VII., Csengery u. 25. Tel.: 321-2200

ÁNTSZ

Bp. VI., Podmaniczky u. 27. Tel.: 301-5050

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

VI.-VII. kerületi szervezete
Bp. VII., Erzsébet krt. 51. Tel.: 342-5835

Magyar Vöröskereszt

Bp. VII., Szövetség u. 17. Tel.: 342-2712

Terézvárosi Családsegítő Szolgálat

Bp. VI., Hegedű u. 7. Tel.: 322-0623

Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona

Bp. VI., Podmaniczky u. 18. Tel.: 311-2230

Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Kft.

Bp. VI., Rózsa u. 81-83. Tel.: 332-3962

Terézvárosi Vagyongkezelő Nonprofit Zrt.

Bp. VI., Rózsa u. 81-83. Tel.: 3016-700

Főgáz észak-pesti szolgáltatási osztálya

Bp. XIII., Béke tér 9. Tel.: 462-6472, 465-6474

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala Hatósági Osztály és hivatalvezetés

1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4. Telefon: 473-2714, 473-2718
Ügyfélfogadási idő: hétfő 13.30-18.00, szerda 8.00-16.30, péntek 8.00-11.30

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala Kormányablak

1062 Budapest, Andrássy út 55. Telefon: 795-8690
Ügyfélfogadás: hétfő 7.00-17.00, kedd 8.00-17.00, szerda 8.00-20.00, csütörtök 8.00-18.00, péntek 8.00-14.00.

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal

1067 Budapest, Eötvös utca 3.
Központi telefonszámok: 342-0905, 342-0906, 342-0907, 342-0908, 342-0909. Ügyfélfogadás: hétfő 13.30-18.00, szerda 8.00-16.30, péntek 8.00-11.30

Belvárosi Katasztrófavédelmi Őrs

1052 Budapest, Gerlőczy utca 6.
Telefon: 459-2305
E-mail: 6.ker.pvkirendeltseg@katved.gov.hu

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság

Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök, Császárné Csóka Ilona, Sajószegi Péter, Szilágyi Erika, Grekovics Borbála, Hegyi András, Komjáthy Anna, Takács Gergely

Pénzügyi és jogi bizottság

Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök, Gaár Iván, Lindmayer Viktor, Kovács Aranka, Matolcsi Györgyné, Molnár Gergely

Tulajdonosi bizottság

Bálint György elnök, Heltai László alelnök, dr. Bundula Csaba, Kecskés Balázs, Sajószegi Péter, Fülöp Gergely, Nyíri Gábor, Tóth Viktor, Tőreki Milán

Környezetvédelmi bizottság

Heltai László elnök, Bálint György alelnök, Sajószegi Péter, Simonffy Márta, Szász Károly, Csontos Gyöngyi, Matokanovic Lidia, Szabó Krisztina Diána, Varga Máté

Legyen közös a történetünk!

Egy városrész jellegét, hangulatát a benne egykor és ma élő emberek, valamint az ő történeteik adják. A betont feltörő házaspár, aki az Eötvös utcai ház udvarát ibolyamezővé változtatta. Az Epreskert szerzett mestere, akinek robusztus alakja immáron örökre eggyé vált az ikonikus helyvel. A fiatal szerelmesek, akik minden félelmük ellenére ragaszkodtak ahhoz, hogy terézvárosi otthonuk közelében házasodjanak meg. A Hunyadi téri piacot évtizedek óta hűségesen látogató idős asszony és a csarnokra rácsodálkozó kisgyermek, aki hintát „kér” az árusok közé. A kedvenc parkjába kertmoziát álmodó ifjú mozirajongó, aki sok-sok év után megvalósította vágyát.

Azért jelentkeztem a Terézváros magazin felelős szerkesztői posztjára, hogy találkozhasak velük, önökkel, megismerhessem a történeteiket és segíthessek azok megosztásában. Mert hiszem és vallom: a történetek által érthetjük meg egymást és a világot, találhatunk közös ügyeket, vállalhatunk felelősséget környezetünkért.

Boldog vagyok, hogy lehetőséget kaptam minderre, igyekszem megszolgálni a bizalmat. Az új önkormányzat bevonáson, részvételiségen alapuló programjaihoz illeszkedve a Terézváros magazint is közösségi felületté szeretném formálni, amelyben mindenki megtalálja a maga helyét, szerepét. Amelyet forgatva büszke lehet otthonának, ennek a páratlan városrésznek az épített és szellemi örökségére, valamint az azal harmóniában egyre inkább megvalósuló modern, zöld, élhető jellegére. Megtalálhatja vagy megalkothatja a kapcsolódási pontokat a múltjával és a jövőjével, megélheti a jelenét.

KERTÉSZ ANNA

Varázsoljon kertet Terézvárosban!

– indul az udvarzöldítési pályázat

4. Tovább enyhülnek a szigorítások
5. Próbahónap az Ankerben – Kinyitottak a teraszok
6. Módosított költségvetés és zöldítő pályázatok
7. Nem kívántunk asszisztálni – Interjú Lindmayer Viktor képviselővel
8. Talpon maradt Terézváros – Mit hozott a járvány?
9. Varázshegy a Rózsa utcában
10. A lakhatás kulcsa – Albérletpiaci körkép
11. Legyen pad és játék is a piacon! – Ovisok és idősek mondtak véleményt a csarnokról
12. Piaci séták különleges lakosokkal – Programajánló
13. Véletlenből hivatás – Páros interjú a kitüntetett pedagógusokkal
14. Újra dübörögnek a dömperek – Kinyitottak a bölcsik és az ovik
15. Lélegző udvarok – Egy titkos kertben jártunk
16. Teremtsen oázist társasháza udvarán!
17. Pár lépéssel előttünk jár – Díjazott fiatalság
18. Szerelmek találkozása – Kertmozi a Hunyadi téren
19. Elment az Epreskert mestere – Kő Páltól búcsúzunk
20. Verstanulás mint közös program – Interjú Gubás Gabi színésznővel
21. A világ építőmesterei – A szabadkőművesek központja Terézvárosban
22. Vámos Miklós: Dunapest
23. Kultúrkör – Film-, könyv- és sorozatajánló
24. Itt akartak egybekelni – Szívárványportré
25. Királyzöldség – Főzzünk spárgát!
- 26–27. Rejtvény/apróhirdetés/pályázat
28. Nagyvilág – Színes hírek

14.

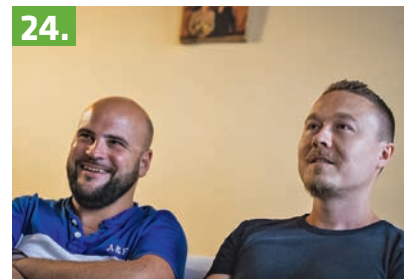
8.

Mohafal és dzsungel a város közepén

16.

Názer Lili, az ifjú tehetség

24.

Minden nap egy újabb coming outot hoz

TERÉZVÁROS KÖZÉLETI, KULTURÁLIS ÉS ÉLETMÓDMAGAZIN

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata

FELELŐS SZERKESZTŐ: Kertész Anna

A LAP MUNKATÁRSAI: Dobi Ágnes, Gajdács Emese, Steindl Gabriella

TÖRDELÉS: Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség

SZERKESZTŐSÉG CÍME: 1067 Budapest, Eötvös utca 3.

E-MAIL: sajto@terezvaros.hu

NYOMDA: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Lajosmizse

FELELŐS VEZETŐ: Papp Tibor ügyvezető igazgató **TERJESZTÉS:** Magyar Posta Zrt.

A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:

Telefon: 06 1/342-0905,

2451-es mellék

E-mail: sajto@terezvaros.hu

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

VI., Eötvös utca 3., recepció, hivatali nyitvatartási időben.

Tovább enyhülnek a szigorítások

A koronavírus-járvány enyhülésével a speciális szabályozó intézkedések egyre lazulnak. Lassan visszaáll a megszokott rend Terézvárosban is, pár dologra azonban még fontos odafigyelnünk.

PARKOK, TEREK: Kinyitották kapukat a terek, játszóterek, sportpályák, amelyek egyelőre 19 óráig vannak nyitva. A játszóeszközöket naponta kétszer, egyszer zárás után, egyszer pedig napközben (kora délután) fertőtlenítik.

PIAC: A Hunyadi téri vásárcsarnok és termelői piac továbbra is csak szájmáskban látogatható, a másfél méteres távolság betartása ajánlott, a vásárlásra vonatkozó időszávok viszont megszűntek.

EGÉSZSÉGÜGY: A Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat továbbra is csak az orvossal való előzetes telefonos egyeztetés után fogadhat betegeket. Az eljárásrend megtiltotta, hogy időpont-előjegyzés nélkül bárki bejusson a háziorvoshoz vagy a szakrendelőbe. A panaszokkal a háziorvost vagy a rendelőintézeti szakorvost kell felhívni, aki az elmondottak alapján ellátja tanáccsal és recepttel, esetleg terápiás javaslattal a telefonálót, esetleg dönt a személyes vizsgálat szükségességéről. Ha személyes megjelenést nem igénylő a kérés, vagy a rendelésekkel kapcsolatos kérdés merül fel, úgy továbbra is a visszahívjuk@tesz.co.hu e-mail-címre lehet írni. Mostantól engedélyezett, hogy óránként négynél több beteget is előjegyezzen az orvos, de a gyakorlatban emiatt torlódás lehet. Részletes információ: <https://tesz.co.hu/>

KÓRHÁZAK, BENTLAKÁSOS INTÉZMÉNYEK: Az országos tisztifőorvos feloldotta a koronavírus-járvány miatt korábban elrendelt kórházi látogatási tilalmat, kivéve a koronavírus-fertőzéssel érintett osztályokon. Látogatni csak egészséges ember mehet,

VENDÉGLÁTÁS: A teraszok után az éttermek, kávézók, cukrászdák, büfék, preszszók belső, zárt része is megnyitható május 29-től, de minden ott dolgozó köteles eltakarni a száját és az orrát maszkkal, sálal vagy kendővel, és a 1,5 méteres távolságtartás szabályai is vonatkoznak a belső térre.

Továbbra is közterület-használati engedélyt szükséges kérni azoknak az vendéglátóhelyeknek, ahol teraszt szeretnének nyitni. Területfoglalási díjat nem kell fizetni, de ez nem mentesít az engedély beszerzése alól. A kérelmek benyújthatók elektronikus úton ügyfélkapun keresztül (<https://epapir.gov.hu/>), valamint papíralapon az ügyfélszolgálaton (Eötvös

utca 4.), esetleg postai úton (1395 Budapest 62., Pf. 409.). A teraszok Terézvárosban egységesen 22 óráig tarthatnak nyitva, ha ettől eltérő engedéllyel nem rendelkeznek. Az asztalokat a távolságtartás szabályainak megfelelően kell elhelyezni. A szabályok betartásáért a vendéglátóhely üzemeltetője a felelős.

PARKOLÁS: A parkolás Budapesten, így Terézvárosban is – a kormány döntése értelmében – előreláthatólag július elsejéig ingyenes marad.

maszkot kell viselnie, és csak azzal a beteggel kerülhet kétféle méteres távolságon belülre, akit látogat. A hozzátartozónak biztosítani kell a szappanos kézmosás vagy a kézfertőtlenítés lehetőségét. Ha több beteg fekszik egy szobában, maximálni kell a látogatók számát. Továbbra is érvényben van a bentlakásos időskorúakra vonatkozó látogatási tilalom,

SEGÍTSÉG: A Terézváros mellé áll támogatásait a veszélyhelyzet végéig (június 20.) lehet igényelni. Részletek itt: <https://www.terezvaros.hu/hirek/igenyelhetoek-a-valsagkezes-program-tamogatasai>

például a Rózsa utcai Vázsonyi Vilmos Időskorúak Otthonában is.

TÁBOR: A dunabogdányi tábor a nyári szünetben fogadja a gyerekeket, az első tábor június 20-án kezdődik. A vakáció alatt a terézvárosi gyerekek napközis táborban is eltölthetik az idejüket. Természetesen be kell tartani az óvintézkedéseket, de a hagyományoknak megfelelően az idén is sok izgalmas program várja a diákokat. Előreláthatóan két helyszínen lesz a napközis tábornak: a Derkovits Gyula Általános Iskola és a Bajza Utcai Általános Iskola. Információért hívják az alábbi telefonszámot: Derkovits Gyula Általános Iskola 342-8542 (munkaidőben).

KULTÚRA, SPORT: Az Eötvös10 a koronavírus okozta járványhelyzet miatt március közepe óta csupán az internet adta lehetőségeket kihasználva kínálhat kulturális programokat, a SportPont viszont június 2-án új házirenddel megnyitotta kapuit. A nagyteremben maximum 15, a kicsiben 7, a galérián legfeljebb 4 fő tartózkodhat. Az öltözőkben pedig maximum 2 fő lehet egyszerre. A 1,5 méteres távolságtartás minden helyiségben kötelező! A röplabda-, a floorball- és a streetballpályabérletek átmenetileg szünetelnek. Pingpong- és tollaslabdapálya-bérlésre van lehetőség.

AZ OLDALPÁRT ÖSSZEÁLLÍTOTTA GAJDÁCS EMESE

Próbahónap az Ankerben

Az Anker közben üzletet működtető vállalkozók teraszok nyitására kérték engedélyt az önkormányzattól februárban. A lakók és a vállalkozók között az önkormányzat által moderált hosszú egyeztetést követően az a döntés született, hogy egy hónapos próbaidővel nyithatnak meg a teraszok itt.

A döntést a teraszok próbaidős megnyitására hosszabb önkormányzati előkészítő munka előzte meg Szilágyi Erika (a képen jobbra) választókerületi képviselő vezetésével, valamint Györffy Máté városfejlesztésért felelős alpolgármester közreműködésével.

A közösségi bevonás lehetővé tette, hogy a lakók és a vendéglátóhelyek kívánságait is figyelembe véve kompromisszumos megoldás szülessen. Az álláspontok közelítésére az önkormányzat fórumot és második körös találkozót szervezett, Szilágyi Erika pedig egy kérdőívvel keresett meg minden érintett lakót, hogy kikérje a véleményüket.

Ebből kiderült, hogy az Anker közben élők többsége hozzájárul ahhoz, hogy egy hónapos próbaidőszak erejéig megnyissanak a teraszok, majd ennek értékelése után közö-

sen döntsenek a folytatásról. A vendéglátósok vállalták, hogy legkésőbb 22 órakor bezárnak, ezt követően a székeket és az asztalokat bepakolják a közterületről, csütörtöktől vasárnapig pedig a zárás után saját embereikkel őrzik az Anker közt. A próbaüzem alatt a közterület-felügyelet munkatársai a 22 óras zárás után fokozottan ellenőrzik a területet. Kedvező tapasztalatok esetén a későbbiekben az önkormányzat a vendéglátósokkal együttműködve zöldítené az utcát.

Takács György, az Anker közben működő vállalkozók képviselője még a fórumon mondta el, hogy egyelőre saját bútorait használnák a teraszokon, majd egységes közösségi utcabútorokat, virágládákat helyeznének el, dobogókat építenének, napvitorlával, homlokzati dekorelemekkel díszítenék a környéket.

A próbaidő alatt Szilágyi Erika heti rendszerességgel tart utcafórumot a helyszínen, itt várja a lakók és a vállalkozók észrevételeit, tapasztalatait a teraszokkal kapcsolatban.

Módosított költségvetés és zöldítő pályázatok

A járvány nyomán fellépő pluszkiadások, illetve bevételek csökkenése szükségessé tette a költségvetés módosítását. Jó hírek is akadtak azért a döntés-előkészítő tanács május 28-i ülésén: zöldülhetnek az udvarok, lesz kerékpár-támogatás és fejlesztik a TESZ-t.

Költségvetés-módosításra volt szükség

A tervezetthez képest jelentősen kevesebb bevétellel és megnövekedett szociális kiadásokkal kénytelen számolni Terézváros. A már eddig elszámolt bevételkiesést a korábbi évek maradványából pótolta eddig a kerület. Várhatóan további kieső bevételek is lesznek, amelyeket a költségvetési egyensúly megtartása miatt már a kiadási oldal módosítása követ. A jelenlegi költségvetési módosítás 823 millió forint bevétel kiesésével számol, amit a kiadási oldal csökkentésével lehet csak kompenzálni.

Támogatás kerékpárvásárlásra

Terézváros esélyegyenlőségi programjában eddig a B kategóriás jogosítvány és az első nyelvvizsga megszerzését támogatta az önkormányzat. Mivel a kerület vezetése elkötelezett az egészséges környezet megteremtése mellett, a kerékpáros közlekedés minél nagyobb térnyerése is cél. A környezetvédelmi szemléletváltás érdekében a jövőben a kerületi diákok kerékpárvásárlására is kaphatnak anyagi támogatást. Erre évente három alkalommal, pályázat útján kerülhet sor. Az önkormányzat az anyagi támogatás mellett elméleti és gyakorlati

kerékpáros-oktatást, elsősegély-tanfolyamot is biztosít a jelentkezőknek.

Pályázattal zöldülnek a társasházak

Szeptember 7-ig pályázhatnak a társasházak zöldterületük fejlesztésére. A járvány miatt a számlák utólagos bemutatásával a nyertes pályázók a most elvégzett munkákhoz is kaphatnak hozzájárulást. A részletes felhívás a 14. oldalon olvasható.

460 millió forint a TESZ fejlesztésére

A kerületi egészségügyi szolgálat épület-felújításra és -korszerűsítésre 288 millió, eszközfelújításra pedig 172 millió forint támogatást kap az Egészséges Budapest program keretéből. Ebből megvalósulhat a TESZ Csengery utcai épületének hőszigetelése és a hűtési, fűtési rendszer korszerűsítése.

Modernebb logót kap a kerület

Mostantól új, a korábbinál modernebb arculattal, logóval jelenik meg Terézváros önkormányzata.

Megszavazták az új felelős szerkesztőt

A képviselő-testület 12 pályázó közül a Magyar Újságírók Országos Szövetsége elnökének szakmai közreműködésével választotta meg Kertész Annát a Terézváros magazin felelős szerkesztőjének.

Nem kívántunk asszisztálni

A koronavírus-járványra hivatkozva a kormány az elmúlt hónapokban több bevételtől is megfosztotta a védekezésre komoly összegeket fordító önkormányzatokat. A május végi döntés-előkészítő tanácsban a terézvárosi önkormányzat a megszorításokat elítélő határozatról szavazott, a Fidesz-frakciót képviselő Lindmayer Viktor azonban tartózkodott a véleménynyilvánítástól. Kíváncsiak voltunk, hogy a frakcióvezető hogyan látja az önkormányzatokat nehéz helyzetbe hozó kormányzati intézkedéseket, de élő interjút készíteni sajnos nem volt lehetőségünk. Csupán kérdéseinket küldhettük el Lindmayer Viktornak, a lap stílusától meglehetősen eltérő jellegű válaszok mégis Bundula Csaba képviselő úr postafiókjából érkeztek. Azokat változtatás nélkül közöljük.

– A terézvárosi önkormányzat döntés-előkészítő tanácsában a testületet alkotó pártok frakcióvezetői – a Fidesz kivételével – mind elfogadtak egy határozatot, amelyben elítélték a kormány Terézvárost és más önkormányzatokat sújtó megszorításait. Önök miért nem csatlakoztak ehhez?

– A terézvárosi moslékkoalíció (mint tudjuk, az elnevezés Soproni Tamástól származik) közös javaslata rendkívül álságos, sekélyes és hazug volt, ezért mi nem kívántunk asszisztálni a hatalmon lévők kisdud politikai játékához. Ugyanis arról van szó, hogy a kormány 2010 óta rendkívüli mértékben támogatja az önkormányzatokat, például kifizette helyettük a brutális mértékű adósságukat, s jövőre is több pénzhez jutnak a települések, mint eddig. A 2021-es országos költségvetés 857 milliárd forint önkormányzati támogatást tartalmaz, ami 118 milliárd forinttal, azaz 16 százalékkal több az ideinél. Másfelől az tény, hogy a járvány elleni küzdelem rengeteg pénzbe kerül, s a negatív gazdasági hatásai is rendkívüliek, így mindenkinek áldozatot kell hozni. De a legfontosabb, hogy a Fidesz vezető előző önkormányzat a takarékos, puritán gazdálkodásának köszönhetően hatalmas, 15-16 milliárd forintos plusszal adta át a kasszát, tehát hihetetlenül jó anyagi kondíciókkal rendelkezik Terézváros. Jellemző a helyzetre, hogy a fővárosi fideszes kerületek együttvéve 93 milliárdot takarítottak meg, s ebből a kisebbek közé tartozó hatodik kerület egyedül 15-16 milliárdot.

– Soproni Tamás polgármester úgy fogalmazott: most eldönthetik, hogy a terézvárosiakat vagy a fideszes megszorításokat támogatják. Miként vélekedik erről?

– Soproni megint torzít, de ezt már megszokhattuk tőle. Az előző válaszuk alapján egyértelmű, hogy a momentumos politikus sokkal jobban tenné, ha vádaskodás helyett

inkább megköszönné elődjének, Hassay Zsófiának, hogy ilyen jó helyzetben ülhetett bele a bársonyszékbe. Köztudott, hogy a Fidesz mind kormányzati, mind helyi szinten mindig ellene volt a megszorításoknak. Mi 2010 és 2019 között olyan támogatási rendszert dolgoztunk ki Terézvárosban, amely országosan is példaértékű, rengeteg támogatást kaptak ez idő alatt az itt élők.

– A kormányzati megszorítások miatt keletkezett bevételkiesést önök honnan pótolnák a költségvetésben? Mely területeken csökkentenék a támogatásokat?

– Mi semmilyen támogatást nem csökkentenénk, sőt növelnénk a lakosság segítségére fordítandó összegeket. A források rendelkezésre állnak ehhez, s egyébként is van tippünk arra, hogyan működhetne takarékosabban a mostani önkormányzat. Csak példaképp: a Fidesz-vezetés alatt három bizottság volt, most négy van, ráadásul több taggal. Hassay Zsófia munkáját három alpolgármester segítette, most napokon belül négy lesz. Soproni ugyanis a totális szétesés szélére került Jobbikból választott magának egy politikus, miután az első kísérlete nem sikerült, hiszen akkor olyan figurát szeretett volna maga mellett látni, aki éppen a vádlottak padján ült. De ami a legdurvább: míg a fideszes városvezetés polgármesteri kabinetjében az alpolgármesterekkel, a személyi asszisztensekkel, a referensekkel együtt mindössze 12 ember volt, addig a jelenlegi vezetésben csaknem a duplája ez a szám (ez egyébként hasonlít a 2002–2010 közötti MSZP–SZDSZ-uralom időszaka), minden párt külön apparátust tart fenn jó sok pénzért a hivatalban. Jól jelzi a különbséget az is, hogy míg a fideszes vezetés alatt egy ember irányította vezetőként a sajtó mű-

ködését, ezzel szemben most van sajtófőnök, sajtóosztály-vezető és külön a Terézvárosi magazinnak felelős szerkesztője.

S több mint 200 millió forinttal ki lehetne még egészíteni az önkormányzat büdzsáját. Ehhez arra lenne szükség, hogy Soproni határozottan lépjen fel annak érdekében, hogy befolyjon az önkormányzat kasszájába az a pénz, amelyet a bíróság jogerősen megítélt az ingatlanperekben. Mint köz tudott, az MSZP–SZDSZ-koalíció a kétezres évek közepén törvényellenesen adott el nagy értékű ingatlanokat. Az ügyben büntetőeljárás indult, s amellett, hogy hanyag kezelés miatt bűnösnek mondta ki a bíróság az egykori képviselőket, az okozott vagyoni hátrány megtérítését is elrendelte. Az elítéltek azonban önként nem fizettek, ezért indult meg a végrehajtási eljárás, amelynek az állapotáról semmit sem tudunk, mert arra többszöri kérdésünkre sem hajlandó válaszolni Soproni.

Az egyik adós egyébként a volt alpolgármester, az MSZP jelenlegi terézvárosi elnöke, Hatvani Csaba, aki szintén nem fizetett önként. Ehhez képest szabadon, ügyfélfogadási időn túl bejár a polgármesteri hivatalba, kulccsal bemegy egyes szobákba, részt vesz a szocialista képviselők mellett a döntés-előkészítő tanács ülésén. S ezt a hihetetlen arcátlan-ságot eltűri Soproni, hogy egy kétszeres elítélt, az önkormányzatnak a társaival együtt több mint 200 millió forinttal tartozó bukott politikus eljár Terézváros ügyeiben.

– Csepel önkormányzatának sajtófőnöke nemrég azt nyilatkozta, hogy az ellenzéki vezetésű önkormányzatok „összetévesztik magukat az állammal”, amikor a járvány miatt munkanélkülivé vált lakosaiknak segílyt adnak. Ön szerint is hibás lépés a járvány miatt nehéz helyzetbe került terézvárosiak önkormányzati segélyezése?

– Egy teljesen más jellegű, más adottságú önkormányzat sajtófőnökének egyetlen mondatára – amelyet nyilvánvalóan kiragadtak a szövegkörnyezetéből – nem kívánunk reagálni. Annyit azonban leszögezünk, hogy mi mind a múltban, mind most is a legfontosabb feladatunknak tartjuk a bajba jutott terézvárosiak támogatását. Mi erre megteremtettük a forrást, Soproni pedig azzal a szocialista párttal állt össze, amelynek képviselői másfél évtizede ellopták ezt a pénzt a hatodik kerületi lakóktól.

Talpon maradt Terézváros

A pandémia közép- és hosszú távú gazdasági következményei felmérhetetlenek, a rendelkezésre álló becslések és adatok sötét képet rajzolnak. A terézvárosi önkormányzat elsők között hirdette meg a bajba került lakosokat támogató programját, miközben magának is komoly kihívásokkal kellett szembenéznie.

Legalább 120 ezer ember vesztette el a munkáját a koronavírus következtében – számolták ki az MTA kutatói, akik a nyilvántartott munkanélküliek és a Google-keresések kapcsolatát megfigyelve jutottak erre a becslésre. A friss állástalanok, illetve a munkájukat és így fizetésüket átmenetileg elvesztők valódi számát megbecsülni sem lehet.

A kerületben élő Erika egy irodaházat karit, már amikor vannak benne dolgozók. Márciusban küldték fizetés nélküli szabadságra, amikor az irodisták átálltak az otthoni üzemmódra. Felmondani nem mer, hiszen ki tudja, találna-e másik munkát, fizetésre azonban még hónapokig nem számíthat. Ezért pályázta meg az állásvesztési támogatást az önkormányzat vírushelyzetre reagáló szociális programjában. Erika a *Terézváros melléd áll* keretében három hónapon át 100 ezer forintos támogatást kap, ami hatalmas segítség számára, tekintve, hogy álláskeresői támogatásra nem jogosult.

Jellemző történet Ágnesé is, akit fogászati asszisztensként papíron havi egy órában alkalmaznak a vírus kitörése óta. A cég megpróbálta megpályázni a bajba került vállalkozásokat segítő állami támogatást, de eddig nem járt sikerrel. Így az önkormányzat „pótolja ki” 100 ezer forintig a kétgyer-

mekes asszony fizetését. Ágnesék a gyerekek digitális oktatását segítő laptop-hoz is az önkormányzaton keresztül jutottak.

A *Terézváros melléd áll* program keretében vészhelyzeti bérletidő-támogatást is lehet igényelni, Brigitta ennek köszönheti, hogy nem vesztette el az albérletét. A járvány kitörésekor egyik napról a másikra mondtak fel neki abban a nagykerben, ahol évek óta dolgozott. Munkát azóta sem talál, mint mondja, vissza se hívják a munkaadók, a főbérelője pedig nem tett kedvezményeket a helyzetre való tekintettel.

„Eddig több mint 100 millió forintot költöttünk védekezésre: ebben benne van az egészségügyi szolgáltatónak biztosított pluszforrás, a védőfelszerelések vásárlása. Segítséget kellett nyújtanunk az egészségügyi ellátás erősítésében, a védőfelszerelések biztosításában, a rászorulóknak támogatásában, az idősök ellátásában, a jövedelem nélkül maradt családok megsegítésében – sorolja Soproni Tamás polgármester az elmúlt hónapok

kiadásait. – Elindítottuk a *Terézváros melléd áll* programot, amely az állásukat elvesztőket segíti, krízis- és lakbértámogatást ad a bajba jutottaknak. Erre 300 millió forintot különítettünk el. Élelmiszer-csomagot osztottunk, maszkot küldtünk minden háztartásba. Megtettünk mindent, hogy kezeljük a válságot úgy, hogy próbáltuk mérsékelni annak hosszan tartó hatásait is. Közben még a járvány második hullámára is készülünk kell, amikor újra szükség lehet a *Terézváros melléd áll* program újraindítására.”

Mindezek a kiadások a turizmus csökkenésével járó, illetve a kormányzati intézkedések okozta bevételkieséssel párhuzamosan terhelték az önkormányzatot.

„Pontos számokat a járvány gazdasági hatásairól csak az év végével lehet mondani, de amit eddig tudunk, az sem kevés. A legnagyobb tétel az idegenforgalmi adó kiesése, ez 751 millió forint. A gépjárműadó kormányzati elvonása nekünk jövőre 120 millió forint kiesést jelent. A kormány által ingyenesített parkolás nemcsak közlekedési káoszt okozott a belvárosban, hanem 400 millió forint kieső bevétel is jelent. Ezek nem a vírus által okozott veszteségek, ezeket kizárólag a Fidesz-kormány »köszönheti« Terézváros – összegez Soproni Tamás. – A fentiekkel együtt a vendéglátás időleges megszűnése, a jóval kevesebb közterület-használati és bérleti díj, az iparűzési adó tervezett csökkentése milliárdos nagyságrendű megszorítást jelent. Ettől még Terézváros gazdálkodása stabil, de ez egészen biztosan nem igaz az ország minden településére.”

K. A.

Varázshegy a Rózsa utcában

Az önkormányzat jelenleg üresen álló, Rózsa utca 51–53. szám alatti telkére bérlakásokat, közösségi tereket, nagy zöldfelületeket álmodtak meg a döntéshozók, és az elképzelések szerint a tudógondozó itt kap majd helyet. Egy pályázat keretében fiatal építészek mestereikkel együtt öt tervet készítettek el a fentiek megvalósításához, amelyek közül a Varázshegy lett a nyertes.

„Az önkormányzat üresen álló Rózsa utcai telekére a Mesteriskolával együttműködve írtunk ki ötletpályázatot, hogy a legjobb beépítési koncepció születhessen meg. Öt pályamű érkezett, amelyek nem végleges tervek, inkább irányokat vázolnak fel. Azért döntöttünk a többfordulós tervezés mellett, mert rendkívül összetett a fejlesztés, amit végre akarunk hajtani. A kerületnek több bérlakásra van szüksége, ebben az épületben vegyesen lennének szociális bérlakások (ideiglenesek is, hogy a meglévő ingatlanállomány felújítása miatt szükséges költözéseket kezelni tudjuk), szolgálati lakások és fiataloknak szánt fecskelakások” – sorolja az előzményeket Györfly Máté alpolgármester, aki a zsűri elnöke volt. Az önkormányzat zöldebb kerületet szeretne, és a környező lakók is minél több növényt igényelnek. Fontos szempont volt az is, hogy milyen lehetőség van a telken a közösség számára is használható terek biztosítására. A fenti szempontok mellett kihívást jelentett a tervezésben az is, hogy az épületben kell elhelyezni a kerületi tudógondozót.

„Számos jó nyugat-európai példa van arra, hogy a közfunkció hogyan tud együttműködni egy épületen belül a lakófunkcióval. Erre a programkiírásra öt teljesen különböző beépítési javaslat született. Ezek közül a nyertes pályamű adta a legtöbb előremutató választ a felvetett kérdésre” – indokolja a zsűri döntését Györfly Máté.

Túllépni a kereteken

Ugyancsak a bírálók között volt Terézváros főépítésze, Matus István, aki arra hívja fel a figyelmet, hogy a kiírás fő célként fogalmazta meg, hogy olyan pályamunkák készüljenek, amelyek akár a jelenlegi szabályozás kereteit átlépve mutatnak változtatási lehetőséget, ám ezzel együtt egy gazdaságilag is fenntartható projekt szülessen meg.

„A pályaművek mind tartalmaztak értékelhető ötleteket, használható megoldásokat és jellemzően eltérő beépítési formákat vizsgáltak. Minden pályamű különböző arányban, de fontosnak tartotta a közösségi funkciók kialakítását. A zsűrizés többlép-

csős volt, a végső sorrend és a díjazás egybehangzóan született meg. A pályaművek közül a győztes a 3-as számú lett, és »zöld« különdíjat kapott az 5-ös számú terv. A nyertes csapat tagjai: Karlovecz Ádám, Mészáros Nóra, Szász László Miklós, mesterek: Lévai Tamás, Szabó Levente” – ismerteti az eredményt a főépítész.

Esőerdő Terézvárosban

„Az élıhetőség és a fenntarthatóság miatt szerettünk volna fénnel és levegővel átjárt, átszellőztethető lakásokat, illetve tereket létrehozni – kezd bele a Varázshegy nevet viselő nyertes terv ismertetésébe Lévai Tamás, a 3-as számú csapat egyik mestere. – A tervünk szerint az utca is fényt és levegőt kap azáltal, hogy az első udvar az utca kiszélesedő része egy nagy fával. Erre közösségi tornaterem nyílik. A belső udvarok kertjei a tudógondozóhoz kapcsolódnak, az első emeleti teraszos kert egyikére a külső használók számára is elérhető és kiadható közösségi tér néz, a másikkra családi napközi, továbbá egy »közös nappali« és mosókonyha nyílik. A lakások a második emeleten kezdődnek, átmenő tornácok gazdagítják a lakórészt, legfelül egy óriási tetőkert kap helyet. Az épület úgy viselkedik, mint egy esőerdő: magassági zónánként különféle együttélések találhatnak teret. Felfelé haladva egyre több lesz a napfény, ezért a magasabban lévő, több fénnel ellátott helyen vannak a lakások nagyobb csenddel és intimitással, a kevesebb fényt igénylő rekreációs és közhasznú terek pedig alulra kerültek teraszokká alakulva, szoros kapcsolatban az utca zajos, lüktető életével. Ezzel előnyt kovácsoltunk a viszonylag szűk tér kötöttségeiből.”

Mohatakarót kapna a tűzfal

Azt már a győztes csapat egyik fiatal építészétől, Mészáros Nóráról tudjuk meg, hogy a terv egészen terebélyes fákat is mutat a sűrűn beépített belvárosi telken. „Ügy gondoljuk, hogy valódi zöldkarakter csakis úgy érhető el, ha nagyra megnövő fák is elültethetők. Ehhez pedig tetemes földmennyiség kell. Ezért az utca felőli köztér alatt nem építünk garázst, hogy a fák gyökereinek a növekedését és a vízfelvételt ne gátolja földém. A tűzfalat egy futónövényekkel

létrehozott zöldfal fedné el, a Cordia felőli oldalon pedig egy lélegző falat ültetnének. Ez egy kazettásan telepített, a közlekedőről öntözhető és gondozható mohafal. A mocha kimondottan kedveli az árnyasabb, hűvös helyeket, továbbá kiemelkedő a légtisztító képessége, mivel a szén-dioxid mellett a nitrogén-dioxidot is megköti. Nyugat-Európában egyre gyakrabban használják a levegőminőség javítására.

Az építész felhívja a figyelmet arra, hogy „többféle lakást terveztek, hogy bármennyi ideig is lakjanak az emberek épületben, jól érezzék magukat jó tájolású, megfelelő méretű, jól élhető otthonaikban”.

S hogy miért éppen Varázshegy lett a pályamű címe? Erre Thomas Mann regényében kell keresni a választ. A fiatal építészek ennek üzenetét, értékeit „dolgozták bele” a tervbe. Épületük viszonylag magas, lehetne akár egy hegy is, és mint azt Mészáros Nóra megfogalmazza: ha megvalósulna a zöld- és közösségi szempontokat előtérbe helyező terv, az igazi varázslat lehetne a Rózsa utcában.

GAJDÁCS EMESE

A lakhatás kulcsa

A koronavírus-járvány miatti korlátozások a turizmus visszaesését, így a rövid távú bérbeadás csökkenését hozták, amely – a szakértők szerint csak átmeneti – enyhülést hozott az albérletpiacon. Hosszú távú bérlakásépítési programokra van szükség ahhoz, hogy az egyre többeket érintő lakhatási válságot hosszú távon kezelni lehessen – mutatnak rá a lakhatással foglalkozó szervezetek.

Magyarországon minden tizedik ember bérelt ingatlanban lakik, amelynek a fenntartása arányaiban egyre nagyobb terhet ró a háztartásra. Ha valaki a bevételeinek 40 százaléka felett költ a lakhatására, az már problémásnak minősül. Magyarországon a bérlők mintegy 46 százalékát érinti ez a határ. Ez a tény, illetve a szakemberek azon becslése, hogy akár 3 millió ember élhet lakhatási szegénységben az országban, lakhatási válságról árulkodik. Az alacsony banki kamatok következtében hosszú évek óta az ingatlan a legjobb befektetés, a rövid távú bérbeadás, de még a hosszú távú kiadás is nagyon magas hozamot jelent a befektetőknek. Mindez a CSOK vásárlást ösztönző bevezetésével együtt az ingatlanárak és így az albérletárak elszabadulását is hozta az elmúlt évtizedben.

Országosan és a megyeszékhelyeken nyolc év alatt majdnem 90 százalékkal nőtt

tek a lakbérek, Budapesten közel 130 százalékkal. A megfizethetőség szempontjából a legnagyobb probléma, hogy az elmúlt években a lakbérek emelkedése jelentősen meghaladta a keresetek növekedését – mutat rá a Habitat for Humanity napokban megjelent lakhatási tanulmánya, a Feketelakás 3.0.

„A magyarországi lakhatási válság egyik ismérve a közösségi lakásállomány alacsony szintje. A bérlakásépítés 2008 és 2016 között gyakorlatilag szünetelt Magyarországon, az önkormányzatoknak nem voltak saját forrásaik, amit bérlakásépítésre fordíthattak volna, központi források pedig jellemzően nem voltak számukra elérhetők. Így ma

az önkormányzati bérlakásállomány szintje nem teszi lehetővé, hogy az önkormányzatok hatásos lakáspolitikát folytassanak” – áll a Habitat tanulmányában.

„Az önkormányzatok saját hatáskörükben néhány dolgot megtehetnek a lakhatási válság enyhítéséért – mutat rá Gosztanyi Ákos, a Habitat for Humanity munkatársa. – Bizonyos mértékben szabályozhatják a rövid távú lakáskiadást, ösztönözhetik az üresen álló ingatlanok kiadását, kiterjeszthetik a lakhatási támogatásokat, és ami a legfontosabb: fejleszthetik saját bérlakásállományukat.”

A terézvárosi önkormányzat – ahogyan azt a Rózsa utcai fejlesztés is mutatja – elkötelezett a bérlakások számának növelésében. Most futó programjának első szakaszában 15 elhanyagolt önkormányzati ingatlant tesz lakhatóvá, a következő években pedig folyamatosan fejleszti lakásállományát. Jelenleg közel 750 ingatlant biztosít a kerület lakóinak szociális bérlakásként, illetve költségalapon. Az újonnan bevezetett névjegyzékes rendszer pedig átláthatóvá teszi a bérlakásigényeket és gyorsabbá az eljárást.

K. A.

A budapesti bérlők jelenleg több mint 20 ezer forinttal kevesebbet fizetnek egy átlagos albérletért januárhoz képest, és a bérleti díjra vonatkozó alku általánossá vált – ez azonban valószínűleg átmeneti jelenség.

Legyen pad és játék is a piacon!

Mi kell egy óvodáskorúnak, hogy otthon érezze magát a csarnokban? Mitől lehet az idősek számára élmény, és nem kényszerű feladat a piacozás? A válaszok az érintettektől érkeztek és a Hunyadi téri piac megújítását készítik elő.

A Hunyadi téri vásárcsarnok belső felújítását, a szolgáltatások fejlesztését a helyiek igényeit figyelembe véve tervezi az önkormányzat. Június 12-én délelőtt például óvodások és kerületi nyugdíjasok egy csoportja mondhatta el, mit szeretnének látni, használni a piacon.

Péntek délelőtt mindig nagy a nyüzsgés a csarnokban, most pedig egy óvodásokból álló csoport és a Benczúr utcai nyugdíjasklub tagjai is a vásárlók közé vegyültek, hogy „túrávezetőikkel” körbejárják a standokat és átbeszéljék, milyen ötleteik, igényeik vannak.

A Fasori Kicsinyek Óvodájából érkezettek Csikai Mária kísérte. A közösségi tervezéssel megbízott Jóügy Kft. munkatársa arról is megkérdezte a kis kosarakkal felszerelt gyerekeket, tudják-e, mit csinál a piacfelügyelő, Mészáros László, aki ezúttal az időseket vezette körbe.

„Őrzi a piacot. Vigyáz a rendre. Fejleszt a dolgokat. Kamerával nézi a lopósokat” – jöttek a szellemes válaszok az ovisoktól, akik az áru útját járták be a csarnok ódon falai között. Az utcán még egy furgonnal tejterméket szállító fiatalembernek is lelkesen segítettek üres dobozokat pakolni, cserébe kipróbálhatták a gurulós kiskocsit. A zöldségesstandnál kiderült, hogy a belváro-

si srácok közül páran úgy gondolják, hogy nálunk terem az ananász és a citrom is, de azok, akik a nagymama kertjében sokat időznek, ügyesen sorolták a hazai idénygyümölcsöket. Beszélgetés közben kiderült, hogy pontosan tisztában vannak azzal, hogy miért kellene kevesebb nejlonzacskót használni, a tudásukat pedig a házhöz szállítást végző árusokkal is megosztották.

„Kéne még a piacra játszótér meg hinta, meg valami kis szék, hogy mi is elérjük a pultokat” – sorjázta a jogos kívánságok a kicsik részéről, akik óriási lelkesedéssel vettek részt a közösségi tervezésben, bár valószínűleg fogalmuk sincs róla, hogy mi is az.

A terézvárosi nyugdíjasok Mészáros László piacfelügyelőnek idézték fel évtizedekkel korábbi emlékeiket a Hunyadi téri csarnokról. Ők még látták a hátsó részen a lacipecsenyést, a tejest, a hentest. „Nagyon jó lenne, ha megint működne itt közért, ahol mindent kapni, meg fűszeres, virágárus. És az újságost is hiányoljuk, meg a lottózót” – fogalmazták meg az igényeiket az idősebb piachasználók. Többen felvetették, hogy szerintük alapvető a tiszta és bárki számára használható illemhely is, és a már nehezen mozgó korosztály néhány padnak is nagyon örülne, hogy a vásárlásban kifáradva kicsit leülhessen.

Mint azt Csikai Máriától megtudtuk, a közösségi tervezés keretében az előttünk álló hetekben, hónapokban munkatársaik kérdőívek kitöltésével, interjúk készítésével és különleges csoportok (az óvodások és az idősek mellett a mozgáskorlátozottak és a látássérültek) fogadásával igyekeznek összegyűjteni a helyiek véleményét, kérését. Mindez abban segít, hogy a Hunyadi téri csarnok belülről is az itt élők és a rendszeres piachasználók igényeit figyelembe véve újulhasson meg. Olyan hely legyen a piac, ahová szívesen járunk.

GAJDÁCS EMESE

Séták különleges csoportoknak

A Hunyadi téri vásárcsarnok és termelői piac közösségi bevonással történő fejlesztése első fázisának végéhez érkezik június-július fordulóján. Terézváros önkormányzatának munkatársai online, helyszíni kérdőívvel, valamint különleges csoportokat megszólító sétákon gyűjtik az ötleteket a csarnok belső megújításához.

Június 12. és július 3. között az önkormányzat munkatársai személyesen, valamint online is gyűjtik a piacot használók, illetve a csarnokban dolgozók véleményét, tapasztalatait. A különleges csoportokkal megvalósuló „bejárások” révén megismerhető lesz az eltérő lakossági csoportok véleménye, tapasztalatai. Lesznek séták mozgáskorlátozottak és látássérültek számára, de gyerekeknek és időseknek is, hogy kiderüljön, a speciális igényű csoportok számára ho-

gyan tehető élménnyé a csarnokba járás.

A begyűjtött információk alapján a tervezés második fázisában már konkrét ötleteket és miniakciókat dolgoznak ki a szakemberek a lakosság bevo-

násával. „A piac felújítása során mindenképpen szeretnénk megismerni azoknak a véleményét is, akikről sokszor elfeledkeznek. Vajon hogyan látja a csarnokot egy óvodás, egy mozgáskorlátozott vagy egy hallás-

sérült ember? Milyen problémákkal szembesül egy látássérült, amikor vásárolni megy a piacra? Hogyan tudjuk megkönnyíteni az életüket? A séták során ezekre a kérdésekre remélünk válaszokat kapni, amelyek később segítségünkre lesznek a tervezésben” – mondja Temesvári Szilvia alpolgármester.

A különleges csoportok mellett minden, a piacot rendszeresen használó, illetve a csarnokban dolgozó véleményére, igényeire kíváncsi az önkormányzat. Ezek megosztásában egy kérdőív segít, amelyet online a bit.ly/piackerdoiv címen tölthetnek ki. A személyes véleménynyilvánításra minden pénteken és szombaton 8 és 14 óra között van lehetőség; az önkormányzat munkatársai a Hunyadi téri csarnoknál várják azonos lakosokat, akik részt kívánnak venni az ötletelésben.

Sétáljon és ötleteljen velünk!

Minden pénteken vezetett sétát szervezünk, amelyre várjuk az érdeklődők jelentkezését. A csoportok létszámát 10 főben korlátoztuk, ezért előzetes regisztráció szükséges az alábbi linken: <https://bit.ly/tematikus-seta>

Kiket és mikor várunk:

Június 19., péntek, 9 óra: 7 éven aluli gyerekek kísérővel

Június 26., péntek, 9 óra: 7 és 15 év közötti gyerekek kísérővel

Június 26., péntek, 11 óra: mozgáskorlátozottak (kézi hajtású és elektromos kerekesszékekkel közlekedők jelentkezését is várjuk)

Július 3., péntek, 9 óra: hallássérültek

Július 3., péntek, 10 óra: látássérültek

A találkozó helyszíne: a Hunyadi téri csarnok főbejárata (a Hunyadi tér felől)

IDÉN IS VÁRJUK A GYEREKEKET A NAPKÖZIS TÁBORUNKBA!

A járványhelyzetre tekintettel ebben az évben szigorúbb szabályok között, egyszerre két helyszínen, a Derkovits Gyula Általános Iskolában és a Bajza Utcai Általános Iskolában rendezzük meg **2020. június 29. és augusztus 19 között** a Terézvárosi Nyári Napközis Tábor.

Fontos változás, hogy a létszámkorlátozások miatt idén elsősorban a terézvárosi lakcímmel és tartózkodási címmel rendelkező diákok jelentkezését fogadjuk el, a kerületi iskolába járó, de nem itt lakó diákokat a szabad helyek függvényében tudjuk fogadni.

Az első két hétre 2020.06.17-én (terézvárosi lakosok), valamint 06.18-án (kerületi iskolákba járók) lehet befizetni a Derkovits Iskolában. Pótbecfizetés az első két hétre a szabad helyek függvényében: 2020.06.23-án.

Az étkezésen és a BKK-utazás költségein kívül a tábor programjai a résztvevők számára ingyenesek.

Kérjük, hogy gondosan olvassák el a befizetések pontos időpontját és egyéb fontos információkat is tartalmazó részletes tájékoztatót, amelyet megtalálnak az iskolák és az Eötvös10 honlapján, valamint az intézmények recepcióján.

A tábor szervezője a Terézvárosi Önkormányzat megbízásából a Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt.

Terézváros

Véletlenből hivatás

Az idén két olyan pedagógus munkáját ismerte el az önkormányzat a Terézváros Községi Oktatási díjjal, akik bár más szakokon, más intézményben tanítanak, pályájuk alakulásában mégis felfedezhető néhány azonos vonás. A két kitüntetett, Tóth Gábor, a Szinyei Merse Pál Gimnázium matematika-fizika szakos tanára és Csermák Tibor, a Bajza Utcai Általános Iskola technikatánára is évtizedek óta áll a katedrán, mindketten évszázados múlttal büszkélkedő oktatási intézményben dolgoznak, pályájuk során több ezer tanítványuk életét terelgették. Az egyéni sikerek mellett a tudásanyag változásáról, az oktatáspolitikai hatásairól és a digitális tanításról beszélgettünk.

– Miért választották annak idején ezt a hivatást?

Csermák Tibor: Bajza diák voltam, az iskola elvégzése után is visszajártam az intézménybe. Negyven éve veszek részt az iskola nyári táborainak szervezésében, lebonyolításában – kezdetben ifiként, később pedagógusként. Mindig nagyon szerettem gyerekekkel foglalkozni, gyerekközösségekben lenni, jó ideig mégsem fordult meg a fejemben, hogy pedagógus legyek. Műszaki területen szereztem szakképesítést. A nyolcvanas évek végén pályát módosítottam, és adminisztratív munkakörben helyezkedtem el az egykori alma materemben. Egy szerencsés véletlen folytán képesítés nélküli napközis tanár lettem, majd a főiskola elvégzése után technikatánára.

Tóth Gábor: Az én történetem kicsit egyszerűbb. Sárospatakon születtem, ott is jártam iskolába. Gimnazistaként nagyon szerettem az anatómiát és a műszaki tudományokat. Első körben sebészorvos szerettem volna lenni, de volt egy nagyon jó baráti társaságunk, amelyből az egyik fiú matematika-fizika szakos tanári pályára készült. Hogy ne szakadjon el a barátság fonala, én is a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem matematika-fizika szakára jelentkeztem.

– Az új Nemzeti alaptanterv szerint mindkettejük tantárgya jelentős átalakítás előtt áll. A fizikát a biológiával és a kémiával együtt integrált természettudomány tantárgyként tanulják majd az általános iskola 5. és 6. évfolyamán a gyerekek, a technika pedig az informatikával összeolvadva technológia és tervezés néven új tárgyként jelenik meg az oktatási palettán. Hogyan érinti ez önöket?

Csermák Tibor: A technika tantárgy a története során a nevét és a tartalmát tekintve nagyon sok változáson ment keresztül.

Csermák Tibor

túl. Hívták már gazdasági és kertészeti gyakorlatnak, háztartástannak, gyakorlati foglalkozásnak. Ez azon tárgyak egyike, amelyeknek miközben folyamatosan bővült a tananyaga, csökkent az óraszám. A szakmaválasztás előtt álló, reál beállítottságú gyerekeket határozottan kedvezőtlenül érinti, hogy nyolcadikban nem tanulnak technikát. Szerintem minden tanár szereti a saját tantárgyát előtérbe helyezni, ezzel én is így vagyok. Ha az a kérdés, hogy nyolcadik órában legyen-e a gyerekeknek technikaórása, akkor a válaszom egyértelmű nem. Ne terheljük tovább a diákokat. De ha a tapasztalataim alapján számba veszem, hogy a mai gyerekek milyen mértékben vannak híján azoknak a gyakorlati ismereteknek, tudásnak, amelyek a mindennapokban kellenek, akkor határozottan állítom, hogy a technika tantárgyra nagy szükség van, később pedig még inkább az lesz.

– Mi a helyzet a matematikával és a fizikával?

Tóth Gábor: Nem is tudom, szabad-e összehasonlítani azt az időszakot, amikor én tanultam ezeket a tantárgyakat azzal, ahogyan most tanítjuk. Az én diákkoromban mindkét tárgyból a gimnáziumban megtanultuk mindazt, amit ma már csak emelt szinten tanítunk. Persze az is igaz, hogy a társadalmi változások következményeképpen, illetve politikai, oktatáspolitikai okok miatt azóta folyamatosan nőtt a diákok terhelése. Így sok olyan felesleges ismeretet kell megtanulniuk, amelyek később sem a továbbtanuláskor, sem a hétköznapi életben nem hasznosulnak. Indokoltnak tartom, hogy bizonyos témakörök részben vagy egészben kikerüljenek az alaptantervből. Az integrált természettudomány tantárgyról szóló elképzelés akár jó is lehet, de azt megjósolni sem tudom, hogy a sikeres megvalósításhoz milyen hosszú út vezet.

– Vélhetően a tantárgy bevezetése a tanárihiány csökkentését szolgálja...

Tóth Gábor: Valószínűleg a döntéshozókat leginkább ez motiválta. Három vagy négy éve volt az, hogy az egész országban egyetlen matematika-fizika szakos tanár végzett. Mi még 38-an vettük át a diplománkat egyetlen egyetemen.

– Mi volt a legnagyobb sikerélményük a pályájukon?

Tóth Gábor: Apró diadalok a pedagógus életében szerencsére gyakran megadatnak. A pályám kezdetén Esztergomban egy egészségügyi szakközép- és szakiskolában fizikát tanítottam. Annak ellenére, hogy a biológiához elég szervesen kapcsolódik a bio-

Tóth Gábor

fizika, ritkaságszámba ment az olyan diák, aki szerette a fizikát. Vettem a fáradságot, és megtanultam az anatómia-tananyagukat és azt ötvöztem a fizikával. Abból az osztályból, amelyiket végigvittem, három gyerek is bejutott az orvosi egyetemre. A másik emlékezetes történet már a Szinyeihez kötődik. Amikor nyolcosztályos gimnázium volt, az én osztályomból egy diák az országos tanulmányi versenyen bekerült a legjobb tizenöt közé. Erre sem előtte, sem utána nem volt példa a gimnáziumunkban. Bár a kollégáim azzal frocliztak, hogy „ez nem a te érdemed, magától is okos volt ez a gyerek”, azért ezt egy kicsit a saját sikeremnek is tartom.

Csermák Tibor: Egy budapesti környezetvédelmi versenyen egy sajátos nevelési igényű kislánnyal a soraiban egy háromtagú csapatom második helyezést ért el. Megmutattuk, hogy ez a lány is lehet valamiben kiváló.

– Mekkora kihívást jelentett a járvány idején az átállás a digitális oktatásra? Hogyan értékélik, mennyire voltak eredményesek?

Tóth Gábor: Az elején megijedtem egy pillanatra, hiszen soha nem csináltam még ilyet. Ráadásul szerintem a matematika egy olyan tantárgy, amit távoktatásban nagyon nehéz tanítani. Ha nincs meg a személyes kontaktus, amit az online órák csak valamelyest pótolnak, akkor a gyerekek vért izzadnak, hogy valamit megértsenek a tananyagból. A tanítás hatékonysága szerintem nem több 30-40 százalékánál, és a diákok teljesítménye se nagyon mérhető. Épp tegnap javítottam az egyik osztály dolgozatait, és bár nagyon hízelgő rám nézve, nonszensz, hogy 27-ből 26 ötös lett. Összmunkából remekül vizsgáztak, de komolyra fordítva a szót, erősen kétséges, hogy a járvány ideje alatt szerzett jegyeik a valós tudást tükrözik.

Csermák Tibor: Szerintem a digitális oktatás elrendelése mindenkinek derült égből villámcsapás volt. A technika sem kifejezetten távoktatásbarát tantárgy, „így készül” videókat vettem fel, és az elméleti tananyag sokkal nagyobb hangsúlyt kapott, mint egyébként. Nem volt egyszerű időszak!

– Volt-e egy olyan irányt adó gondolat, amit a pályájuk során mindvégig követtek?

Tóth Gábor: A tanításról sok szép szállóigévé lett mondatot fogalmaztak már meg, én azt az egyszerű gondolatot követtem, hogy az iskolában mindig a gyerek a legfontosabb.

Csermák Tibor: Számomra a legfontosabb az első perctől kezdve az volt, hogy sikerélményhez jussanak a tanítványaim. Hogy higgyenek magukban, és ne adják fel az első akadálynál.

DOBI ÁGNES

Újra dübörögnek a dömperek

Hosszú hetek után újra gyerekzsivajtól hangos a Szív utcai óvoda udvara. Vidám gyerekek szaladgálnak, játszanak, élük a járvány előtti megszokott hétköznapijaikat. Június 2-ától újra teljes üzemmel működnek a bölcsik és az ovik.

Nem csak a gyerekek, a pedagógusok is várták már az újraindítást – mondja el Szakácsné Nagy Zsuzsanna intézményvezető. Június 2-án 36 fővel fennakadás nélkül indult újra az óvodai az élet. Az intézmény helyi szabályzatot hozott létre, amit a nyitást megelőző héten elküldtek a szülőknek, így az senkit nem ért felkészületlenül. A családok az elmúlt hónapokban már szinte hozzászoktak a maszkhasználatához, és a kézfertőtlenítés is észrevétlenül lett része az életüknek. Sőt, az érzékenyebb bőrűkre külön gondoltak, így speciális készítményeket is kihelyeztek az oviiban. A kicsik a saját csoportjukban vannak, minden a normál menetrend szerint működik, nem vonták össze őket a kevesebb létszám miatt. „A gyerekeknek szükségük van a biztonságra, ezért mindenki a saját óvónőjével van. Minden óvónő, dajka dolgozik, szerencsére senki nem lett beteg, és a családok körében sem érintett senkit a vírus.” A kicsik „képpen vannak” a helyzetet illetően, de ez semiben nem feszélyezi őket. Tudják, hogy bizonyos dolgokra jobban kell figyelni, elfogadták, hogy a délutáni alvásnál messzebb vannak az ágyak egymástól, sőt még azt is jól viselik, hogy most az otthoni plüss állócsimborákat nem hozhatják magukkal. „Nemcsak a gyerekeknek, az otthonról dolgozó vagy a munkahelyükre visszatérő szülőknek is jót tesz, hogy a kicsik ismét a társaikkal lehetnek. Közösségben vannak, az

udvaron a jó levegőn, nagyon élvezik. Az első napokban még csendesebbek voltak, hamar elfáradtak, látszott, hogy elszoktak a friss levegőtől. De ahogy telnek a napok, egyre jobban szabadulnak fel és boldogan játszanak. A kolléganőim folyamatosan tartották a kapcsolatot a családokkal, feladatokat adtak nekik, de nagyon várták már a nyitást. Egy pedagógusnak a gyerek az élete, azt semmilyen online megoldás nem tudja pótolni.” A megfelelő óvintézkedések mellett a nagycsoportosok ballagását is megtartják augusztusban, hogy minden gyerek méltóképpen elbúcsúzhasson szeretett óvodájától, óvónőjétől és a társaktól.

STEINDL GABRIELLA

Lélegző udvarok

Nem létezik olyan belvárosi udvar, amelyet ne lehetne zöld szigetté alakítani – ha megvan hozzá a szándék, az inspiráció és az anyagi támogatás. Az önkormányzat az utóbbiban, mi az ötletadásban kívánunk több lapszámon át segíteni, hogy minél több terézvárosi ház zöldbe borulhasson. Ez alkalommal egy meglepetésekkel teli régi kertbe látogattunk el, amely arról mesél, hogy a feltört beton helyén miképp kelhet önálló életre egy kert.

Zöld szőnyegként az ibolya kerekded leveleivel betérített udvar, a ház falára, erkélyére, az emeleti folyosók korlátjára és a szomszédos épület udvarát elválasztó kerítésre felkúszó borostyán, valamint nyár elejétől a fagy beálltáig a trombitafolyondár piros és narancssárga színekben pompázó virágzuhataga fogadja az Eötvös utca 45. szám alatti épület ódon kapuján belépőket néhány felfelé tartó lépcső megtétele után.

Egy ősi terézvárosi család

A máladozó vakolatú ház utcafrontján egy tábla hirdeti, hogy a 2008-as versenyben diadalt aratva itt található Terézváros legszebb udvara. Erről anno az Index Urbanista blogjában is megjelent egy cikk, Terézvá-

ros legszebb udvara hintázó muskátlikkal címmel.

Mindennek fényében az ember egy gondosan megtervezett, válogatott növényekkel beültetett kertre, és nem az épületek tövében megbújó, erdei tisztásra emlékeztető földdarabra számít.

„Szép, nem?” – teszi fel a kérdést a belváros közepén mindennapinak cseppet sem nevezhető zöldsziget egyik gazdája, Bugár-Mészáros Károly, majd meglepett ábrázatom láttán sietve megjegyzi: „Tizenkét éve persze nem így nézett ki”. Majd mesélni kezd, és a szavaiból gyorsan kiderül: itt semmi sem hétköznapi.

Károly dédapja, Bernárdt Viktor a Nyugati pályaudvar társtervezője és építésének irányítója volt. A nagy mű elkészülte után August de Serresszel és Gustave Eiffellel együtt Ferenc József-rend lovagkeresztje kiüntetését kapott, amit az uralkodótól vehettek át.

Mivel már a neves építész dédnagyanyja is Terézvárosban lakott, kézenfekvő volt, hogy az otthonát ide építi, és a ház egy részét 1877 óta a család különböző generációi lakják – meséli egy szuszra Bugár-Mészáros Károly, aki születése óta e falak között él. Mint kiderül, édesapja is rendkívüli ember volt, őt az önálló magyar érbelgyógyászat megteremtőjeként tartják számon, két évente a legjobb érbelgyógyászok a róla elnevezett emlékművet vehetik át. E tekintetben persze ő maga sem lóg ki a sorból, építész-mérnök, műemlékvédelmi szakmérnök, várostörténész, a Jövő Nemzedékért kitüntetés birtokosa és nem mellékesen Terézváros díszpolgára.

Feltörték a betont

Bugár-Mészáros Károly azt meséli: az udvar nem volt mindig az utcaszint felett. Amikor ő gyerek volt, pont annyi lépcsőfokot kellett lefelé megtenni, hogy kijusson az udvarba, amennyit most felfelé. A telekhatáron akkor még nagy fák voltak, a virágágyásokat pedig ferdén állított fehér téglák szegélyezték.

„Később valamiért feltöltötték és lebetonozták az egész udvart.

Ettől persze vizesedni kezdtek a falak” – jegyzi meg.

Miután megnősült, feleségével, aki táj- és kertépítésként barokk kastélykerteket tervezett, elhatározták, hogy az udvart betöltő szürke betonförmedvényből

kertet csinálnak. Neki is láttak, feltörték a betont, földet hoztak,

kerítést építettek, amire trombitafolyondárt és borostyánt futtattak, fűmagot vetettek, illatos loncot és más virágokat ültettek. Majd hinta és csúszda is lett a gyerekeknek a kertben.

„Miután elszórtuk a magokat, figyeltük, mi lesz. A feleségem egy kis részre ibolyát is ültetett. Nagyon izgalmas volt nézni, ahogy valami mindig kidugta a fejét a földből. Nyírogattuk a fűvet. Néha azzal szórakoz-

tunk, hogy kihagytunk egy szív alakú részt, máskor pedig hullámokat vágunk bele – idézi fel Károly a régi időket. – Egyszer csak a gyeplő helyén ibolyalevelek borították el az udvart. Virágzaskor az egész kert gyönyörű rózsaszín foltos lila és zöld mezővé változott.”

Elmondása szerint az ibolya nagyon fura szerzet: összelevestől, mindenestül mint ha beszippantaná a föld, egyszerűen eltűnik, egyáltalán nem marad avar utána.

„Ki tudja, honnan, megjelent három fehér bugás virágú bokor, majd előbújt az az érdekes, narancssárga törzsű fácska is” – mutatja Károly.

A nyugalmat és sajátos derűt árasztó kert jó ideje már csak a természet formálja, a növények szabadon jönnek-mennek benne, „kertészként” Bugár-Mészáros Károly legfeljebb a túlbujánzásukat állítja meg. A felesége emlékét pedig a kertben a halálakör elültetett fenyőfa őrzi.

DOBI ÁGNES

Teremtsen oázist társasháza udvarán!

Most az ön háza is zöldbe borulhat. A tereztvárosi önkormányzat megnövelt pályázati támogatással kívánja ösztökélni a társasházakat belső udvaruk zöldítésére. A pályázat keretösszege 6 millió forint, a társasházi közösségek által igényelhető támogatás összegének nagysága pedig bruttó 100 ezertől egymillió forintig terjed. A pályázóknak mindössze 20 százalékos önrészt kell vállalniuk, amelynek ráadásul a felét nem kell számlával igazolni, mert 1500 forintos óradíjjal az önkéntes munkavégzésüket is elszámolhatják.

Az önkormányzat azt szeretné elérni, hogy a kerület társasházainak lakóközössége belső udvaruk megújításával szép, kertszerű, pihenésre is alkalmas tereket hozzon létre. Ez ugyanis hozzájárul ahhoz, hogy Tereztvárosban az élet otthonosabb és egészségesebbé váljon.

A pályázat megírásához szükséges információkat a tereztvaros.hu honlapon közzétett felhívás tartalmazza részletesen. Az oldalról a benyújtáshoz szükséges adatlap és a költségvetési táblázat is letölthető.

A pályázat 2020. szeptember 7-i beérkezési határideje távolinak tűnik, ám eljuttatását a zoldudvar@terezvaros.hu e-mail-címre mégsem érdemes az utolsó percre hagyni.

A sikeresen pályázók az elnyert pénz 30 százalékából növényeket, fákat, cserjé-

ket, virálpalántákat, fűmagot és fűszernövényeket vásárolhatnak.

Az összeg egy része termő- és virágföldbeszerzésre, illetve a meglévő talaj javítására, tápanyagban gazdagabbá tételére, kerti bútorok, padok, asztalok, növénykonténerek, virágtartók, virágládák, madárodú és -itató, csobogó, hulladékgyűjtők megvételére is fordítható.

A vállalkozó kedvű, szívesen barkácsoló pályázók a felsorolásban szereplő dolgok egy részét maguk is elkészíthetik, az anyagköltséget pedig elszámolhatják.

Mivel a kialakításhoz, a növényekkel beültetett udvar rendben tartásához, a gondozásához szerszámokra is szükség van, a támogatás kiterjed a kerti munkaeszközök beszerzésére, az öntözőrendszer, a kerti csap, az ivókút kialakítására is.

A környezetüket védő, felelősen gondolkodó közösségek kertjéből nem hiányozhat az esővízgyűjtő és a komposztáló sem, az e téren messzemenően elkötelezett önkormányzat ezek vásárlását, elkészítését is támogatja.

Azoknak a pályázóknak, akiknek az udvarát jelenleg valamilyen burkolat bo-

rítja, nehezebb dolguk van, ugyanis a zöldítést nem építéssel, hanem bontással kell kezdeniük. A pályázati források felhasználhatósága az ilyen munkákra és maximum 50 ezer forint erejéig a szükséges műszaki vizsgálatok elvégzésére is kiterjed.

A zöld udvar megteremtése egy jókedvű, közösségteremtő vállalkozás, ezért az abban résztvevők a költségek között 10 ezer forint értékben még a munka közben elfogyasztott frissítőket is elszámolhatják.

Az elbírálásnál előnynek számít, ha az átalakítással a jelenleginél nagyobb lesz a zöldfelület, ha például őshonos növényzet telepítésével, a hasznos rovarok, a madarak életfeltételeinek javításával ökológiai szempontból értékebb terület jön létre. Azért is többletpont jár, ha a házban élők részére új, pihenésre vagy akár társas együttlétre alkalmas teret alakítanak ki.

A támogatás elnyerésére nagyobb az esély abban az esetben is, ha két szomszédos épület egybenytja az udvarát és közös belső kertet hoz létre. A kialakítás során az újrahasznosított anyagok felhasználása is értéknek számít.

Az önkormányzat hangsúlyosan előnyben részesíti azokat a pályázatokat, amelyekben a társasházak, lakótömbök azt vállalják, hogy lehetővé teszik udvaruk szélesebb közösségi használatát.

Pár lépéssel előttünk jár

Talán csak akkor kellene többször elmondania, honnan ered szenvedélyes érdeklődése az általa választott terület iránt, ha fiúként csodás kalotaszegi hímzéseket készítené.

Názer Lili egy 15 éves lány, aki már évekkal ezelőtt Future Makers Nagydíjjal elismert programot írt, amiről Satya Nadellával, a Microsoft elnök-vezérigazgatójával is beszélgethetett. Nem mellékesen sportolóként is kiváló eredményeket ért el.

Lényegében egy véletlennek köszönhető, hogy az alapvetően humán beállítottságú, művészetek iránt fogékony családban Lili érdeklődésének középpontjába az informatika került. Ugyanis az történt, hogy a gyerekek szünidei időtöltésének családi ütemtervébe némi hiba csúszott, és egy egész hét üresen, utazás, kirándulás, szórakoztató és hasznos foglalkozások nélkül maradt. „Mikor erre fény derült, édesanyám lázas telefonálgatásba kezdett, de nem sok sikerrel, mert a táborok többsége már betelt” – meséli Lili, akivel kishúga, Panni társaságában Városligeti fasori otthonuk kertjében beszélgetünk. Panni jelenléte nem véletlen, rövidesen az is kiderül, hogy miért.

„Egy robotikai tábor visszahívta anyát, hogy van még egy szabad hely. Bár ez a terület korábban nem nagyon foglalkoztatott, kíváncsivá tett a lehetőség, így igent mondtam rá. A táborban kísérleteket végeztünk, tanulgattuk a programozás alapjait, amit nagyon élveztem. Izgalmas volt, hogy tudok alkotni és az is, hogy bármit csinállok, azonnal láthatom az eredményét. Utána már tudatosan kerestem, hogyan ismerhetem meg jobban ezt a világot.”

Lili rátalált a Skoolra. A nonprofit szervezet akkoriban műhelyprogramjaival és foglalkozásaival a lányok számára igyekezett vonzóbbá tenni az informatikát. Itt mentora, Kollányi Fruzsina segítségével mélyült el a programozásban.

„A Skoolban az volt a szuper, hogy nemcsak tudást szereztem, de magabiztos is lettem. Az informatika egy fiús közeg, a lányok sokszor meg sem mernek szólalni. Talán éppen az önbizalom hiánya miatt dolgozik olyan kevés nő ezen a területen. Pedig a programozás nagyon izgalmas és érdekes dolog, az orvostudománytól kezdve az építészeten át a robotikáig elképesztően sok területet érint. Néhány ágától eltekintve nem kell hozzá matekzeninek lenni, főleg nyelvezékre, kreativitásra, kitartásra, szor-

Az Eurostat áprilisban közzétett adatai szerint az Európai Unió 28 országában az IT-szektorban dolgozók között a nők aránya átlagosan 17,5 százalék. A sor élén 29,2 százalékkal Bulgária, a végén pedig 8 százalékkal Csehország áll. Magyarország a maga 13,7 százalékos arányával távolról sem tartozik az élmezőnyhöz, de legalább a korábbi évekhez képest a számok emelkedő tendenciát mutatnak.

galomra, és ahogy mondtam, bátorságra van szükség.”

Lili jövőképe az, hogy informatikai területen helyezkedik majd el. A honlapfejlesztésen túl jelenleg leginkább a mesterséges intelligencia foglalkoztatja. Bár,

mint mondta, milyen gyorsan változik a világ, könnyen lehet, hogy olyan szakmája lesz, ami ma még nem is létezik.

„Az én generációom nagyon flexibilis, a mesterséges intelligenciában inkább lehetőségeket látunk, engem pedig tényleg nagyon érdekel. Szerintem a technológia sokkal előrébb tart, mint azt sokan gondolják, szélesebb alkalmazását egyelőre talán éppen a sci-fi filmekben, könyvekben megjelenített félelmek gátolják.”

A diáklány a Skoolban már mentorként tevékenykedik, és az eredményei arra is feljogosítják, hogy IT-cégek eseményein előadóként, a versenyeken pedig zsűritagként vehessen részt.

Tizenkét éves volt, amikor a DailyTakeMe applikációjával elnyerte a UPC Future Makers magyar Nagydíját, és kijutott vele a dublini nemzetközi döntőre is. Oracle Young Talent Awards elismerésben részesült, OSA-különdíjat kapott, a Microsoft Mesterséges Intelligencia Nagykövete.

A Madách Gimnázium első osztályos tanulója, születése óta a kerületben él. A járvány alatt bevezetett online oktatásban sokat segített az informatikai jártassága.

És akkor most érkezett el a pillanat, amikor kiderül, hogy Panni miért is van jelen. A koronavírus-járvány alatt a két lány elindult és nyert az EdisonKids pályázaton. A magányos időseket, valamint az unatkozó gyerekeket érdeklődési körük szerint összekapcsoló, CoWith névre keresztelt győztes applikáció ötletadója a 11 éves Panni volt.

Az informatika mellett a sport is meghatározó Lili életében. Hét éve kezdett vívni az UTE-ban, egész pontosan törözni, nyert diákolimpiát, sikeresen szerepelt országos versenyeken, korosztályában tavaly a Budapesten megrendezett Maccabi Európa Játékokon egyéniben és csapatban is aranyérmet nyert.

„A vívásnak köszönhetem a kitartást, hogy megtanultam győzni és veszíteni, tisztelni az ellenfeleket, hogy kiválóan tudok összpontosítani. Na meg azt is, hogy ha nem megy valami, nem adom fel.”

Az önkormányzat a Terézváros Ifjú Tehetsége pályázata keretében immár negyedszer támogatja Lilit céljai elérésében.

DOBI ÁGNES

Szerelmek találkozása

Budapest nyit – a vírusból ébredve és az új önkormányzat eredeti terveinek megfelelően a köztérhasználatban is. Ennek részeként és a Budapest Kertmozi program keretében különleges helyszíneken nézhetünk majd filmeket a nyáron. Az első vetítésnek a Hunyadi tér adott otthont, ahová a következő hetekben újra és újra visszatér a mozi.

„Itt laktam az Eötvös utca 4.-ben. Innen séáltunk át a menyasszonyommal az Oktagonra, a házasságkötő terembe. A minden napjaim fontos része volt a Hunyadi tér. Még az után is, hogy kinőttük a lakást, és a gyerekekkel átköltöztünk a Benczúr utcába, naponta jártunk ide vissza. Tizenöt évig éltem Terézvárosban, nagyon boldog vagyok, hogy régi álmomat, vágyamat itt, a Hunyadi téren valósíthattam meg először. Két szerelmem találkozik ma este: a kertmozi és a Hunyadi tér” – a Budapest Film vezérigazgatója, Liszka Tamás helyszíni vallomása nem csak tartalmában hordoz romantikus elemeket.

Ez az idej, nehezen érkező nyár első balzsamos estéje. Naplemente, virágillat, a kávézó felől nevetés és poharak csilingelése hallatszik. Párnákkal, pokrócokkal érkező párok, barátok, családok. A sötétben csak a hangulatos parki lámpák sárga fénye világít – no meg a vetítővászon, amelyen egy szintén romantikus film, a *Yesterday* pereg.

Június első hétvégéjén Terézvárosban debütált a Budapest Film fővárosi közösségi kertmoziprogramja, amelynek révén szeretett helyeink egy-egy estére sokcsillagos filmszínházzá válnak.

A mozi (legyen) mindenkié – talán így lehetne a legegyszerűbben összefoglalni Liszka Tamásnak, a Szimpla és a Millenáris kertmozi egykori alapítójának nyertes fő-

Tudta?

- Az 1922-ben indult pesterzsébeti Pflum – 1945 után Kossuth – mozi Budapest első és Európa egyik legnagyobb kertmozija volt, amely estéről estére 3000 nézőt fogadott.
- Három olyan filmszínház is működött Budapesten, amelynek a tetejét szét lehetett húzni, így nyaranta kertmozi-ként üzemeltek: a kispesti Stefánia (aztán Kölcsey), a luxusmozinak épült Scala-Metro (később Szikra, majd Metro) és a Lloyd (később többek között Duna Mozi). Mindhárom filmszínház bezárt már.
- A világ legrégebb óta működő kertmozi az ausztráliai Broome-ban található Sun Pictures Garden, amely 1916 óta folyamatosan fogadja a nézőket.

városi programját, amelynek fontos eleme volt a köztér közösségi kertmozikká alakítása egy-egy nyári estére, hogy a város és a film szeretete egymást erősítse.

„Hatalmas lelkesedés fogadta a Hunyadi téri vetítés ötletét a terézvárosi önkormányzatnál” – idézi fel a Budapest Film igazgatója a pár héttel ezelőtti telefonbeszélgetését Soproni Tamás polgármesterrel, aki a mozi-

„Szeretem, ha nyüzsgő a városrész” – mondja az egyik néző, Anna, aki barátnőjével, Ilonával jött el a vetítésre. A két asszony pár évvel ezelőtt egy helyieknek szervezett ingyenes nyelvtanfolyamon találkozott, azóta együtt látogatják a terézvárosi programokat

filmet felvezető kis videóban arra buzdított: fogjuk meg és vigyük ki a kultúrát a közterekre!

A közös gondolkodás eredményeképpen, illetve az önkormányzat, az Eötvös 10 és a Budapest Film munkatársainak köszönhetően a Terézvárosiak napján indult a Budapest Kertmozi program, amelynek a következő állomásai az I., a II. és a VIII. kerületben lesznek, de nyáron mozizhatunk a lezárt rakparton és több más kerület kulturális közterein is.

A Hunyadi téri kertmozi pedig Miyazaki Jun alpolgármester ígérete szerint rendszeressé válik. Mert ahogy nyitóbeszédében Liszka Tamás fogalmazott: „A kertmozi a legjobb dolog, ami az emberrel nyáron történhet.”

KERTÉSZ ANNA

Elment az Epreskert mestere

Kőbe véste, fából faragta életművét, tudását több száz diákjának adta tovább az Epreskert mestere, Kő Pál szobrászművész. Büszkéek vagyunk rá, hogy idetartozónak érezte magát, hogy ismerhettük őt. Vele készült beszélgetéseinkből idézve búcsúzunk a június 7-én elhunyt alkotótól.

Kő Pál szobrászművésznek Magyarországon és a Kárpát-medence számos városában volt kiállítása, műveit bemutatták Amszterdamban és Dortmundban is, 2001-ben pedig Párizsban látható életművének kiemelkedő alkotásait a közönség.

Munkásságát élete során számos díjjal ismerték el: 1975-ben Munkácsy Mihály-, 2001-ben Kossuth-díjat kapott az anyag és szellem hatalmas feszítőerőiről tanúszkodó szobrászi tevékenységéért, a köztéri szobrászat megújításáért, az ősi és a modern sajátos, eredeti ötvözéséért, nemzetközileg is elismert, kimagasló értékű művészi munkásságáért. 2014 óta volt a Nemzet Művésze cím kitüntetettje, 2016-ban Magyar Örökség díjat kapott.

Mindegyik szobrához különleges viszony fűzte, nagyon bántotta, ha nem tudott róluk vagy ha a pusztulásukról értesült.

„Nemrég például a Károlyi Róbert-szobrot letarolta egy teherautó. Nekitolatott, a szobor tönkrement. Tényleg olyan ez, mintha a saját gyerekemet érte volna sérülés” – vallotta be egy vele készült interjúban, amelyben arról is beszélt, hogy élete fő művének az „utóbbi években romlásnak indult” mohácsi emlékhelyet tekinti.

„Nagy szerelem és nagy szívfájdalom. Az 1976-os avatás óta az idő a sírjeleket alaposan kikezdte. Ma már sem erőm, sem lehetőségem ennek a hatalmas nemzeti legendának a helyreállítására. Visszaveszi a föld egyszer majd. Eltemeti. Ez van, így múlnak el” – reflektált a beszélgetésben saját halandóságára is.

Életének 80. évében ment el Kő Pál szobrászművész, aki ezer szállal kötődött Terézvároshoz, amely díszpolgárává is avatta őt.

„Bevallom, soha nem gondoltam eféle figyelemre, de igazán jólesik – reagált a díszpolgári címre egy másik vele készült interjúban. – A családommal 1973-ban költöztünk ide, a száz négyzetméteres Munkácsy Mihály utcai lakásba a pestszentlőrinci 22 és fél négyzetméterből. Ezt ugyan nem a kerülettől kaptam, de mégiscsak itt

Bárányos

van. Terézváros az életem része lett. Jó itt lakni, s igyekeztem is bekapcsolódni a kerület életébe.”

A képzőművészeknek adható összes rangos elismeréssel kitüntetett alkotó az Epreskertben érezte magát leginkább otthon.

„Ez a kert az enyém – vallotta. – Úgy az enyém, hogy az a drága ember, Somogyi József rám hagyta. Annak idején felhívott,

és azt mondta, jöjjenek ide tanítani, most van egy hely. 1963-ban vettek fel a főiskolára, 68-ban végeztem, és pont tíz évre rá jöttem ide a hívására. Eleinte vonakodtam, mert rengeteg munkám volt, ám Somogyi József arra intett, hogy nem lesz ez mindig így, viszont ez a kert mindig itt lesz, és »ez mind a tied lehet, ha bejössz ide«. Azt is mondta: én már rég nem leszek, amikor te még mindig áldani fogod a neved, amiért idehívtalak. Ő hagyta rám az Epreskertet, a drága mesterem. S igaza volt, itt találtam rá az igazi lényemre.”

Kő Pál 1978-tól a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára, majd 1990-től tanészékezetője, 1990–1991 között docense, 1991-től egyetemi tanára, 1992–1995 között rektorhelyettese volt. Száznál is több fiatal művész került ki a kezei közül, növendékeit gyermekeiként szerette, sikereikre roppant büszke volt.

„Jól érzem magam itt. Sokat dolgoztam, rengeteg tehetséges tanítványom volt az itt töltött évek alatt. Mivel már nyugdíjas vagyok, a növendékeim írtak a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektorának egy levelet, hogy ne engedje el a mestert, mert még szükség van rá.” Utolsó műveinek egyikét, a *Bárányos* című szobrát tavaly az Epreskertben avatták fel.

S. G.

Verstanulás mint közös program

A Thália Színház népszerű színésznője alapvetően pozitív beállítottságú, így a vírus okozta helyzetnek is a jó oldalát próbálta nézni. Gubás Gabi arról is mesélt, hogy már az iskolák bezárásakor rögtön tudta, hogy segíteni szeretne, ezért az elsők között csatlakozott a Művészek az otthoni oktatásért programhoz.

– A színésznek a színpad az élete, de ez március közepén „kicsúszott alólatok”. Hogy élted meg ezt az ismeretlen helyzetet?

– Nagyon furcsa volt, főleg azért, mert két hét volt még hátra a premierig. Amikor egy munka úgy szakad félbe, hogy a finisben egyszer csak azt mondják, hogy állj! – az tényleg olyan érzés, mintha kicsúszott volna a lábunk alól a talaj. Elsőre semmi kapaszkodónk nem volt, nem is tértünk magunkhoz. Még utolsó nap is játszottam, akkor már tudtuk, hogy következő héten nem lesznek előadások. Tapssal köszöntünk meg a nézőknek, hogy velünk voltak, nem csak őket búcsúztattuk, mi is búcsúztunk. A következő héten elkezdtünk próbálni, akkor még lehetett. Maszkban próbáltunk, elég vicces volt, láttuk, hogy így nincs sok értelme. Aztán egyszer csak már próbálni sem lehetett.

– Nem estél kétségbe?

– Volt pár nap, amikor nagyon kilátástalannak láttam mindent, de szerintem természetes, hogy ez az érzés egy ilyen helyzetben előjön. Aztán hamar átálltam, arra törekedtem, hogy a legtöbbet hozzam ki belőle. Tulajdonképpen most is van egyfajta bizonytalanság, hiszen egyre többet hallani a második hullámról. A bizonytalanság az élet része, csak eddig el voltunk kényeztetve, nem volt ennyire kézzelfogható.

– Két iskolás gyermeked van, mennyire változott meg az életetek, hogy mindannyian otthon voltak?

– Nekem ez rengeteget adott, hiszen normál helyzetben többnyire reggel elmegyek otthonról és este érek haza, nem tudok velük leülni és tanulni. Telefonon szoktuk átvenni az anyagokat két jelenet között. Most ott tudtam mellettük ülni, ha kellett, ez jó érzés volt, mert komoly lelkiismeretfurdalást éreztem korábban, hogy ezt nem tehettem meg.

– Sok szülőnek az okozta a legnagyobb problémát, hogy oda kellett ülni a gyerekekkel a gép elé, kvázi ismét iskolapadba ülni. Neked ez nem volt fárasztó?

– Az elején furcsa volt, de aztán szépen belerázódtunk. Mindketten két tannyelvűbe járnak, így a kémiát, a fizikát, a történelmet, szinte minden tárgyat angolul tanulnak. Az első pár napban kellett csak ott lennem, aztán minden ment magától. Hihetetlen, hogy mennyire rugalmasak, milyen jól alkalmazkodtak szinte pillanatok alatt a változáshoz. Sokat tanultam tőlük ebben az időszakban. Jól és könnyen haladtak, a tanáraik előtt is le a kalappal, folyamatosak voltak a visszajelzések. Nagy élmény volt számomra, hogy tudok tanárként funkcionálni, türelmesnek lenni és intenzíven odafigyelni rájuk.

– Szinte az elsők között csatlakoztál a Művészek az otthoni oktatásért programhoz. Miért tartottad ezt fontosnak?

– A közösségi felületeimen már mondtam verseket, meséket, amikor megkerestek a szervezők, hogy célirányosan, tananyag-

hoz kapcsolódó verseket szavaljak. Egy percre sem volt kérdés, hogy részt veszek-e ebben. A fiam hetedikese, a lányom harmadikos, képpen voltam, hogy hol tartanak. Nekik egyébként is fel szoktam mondani, sőt, magam is így tanulok, hogy felmondom és folyamatosan hallgatom a szöveget. Nem kell leülni, magolni, hanem folyamatosan ott van háttérzajként is, és pikk-pakk a fejükbe megy. Közös családi programot csináltunk belőle, a fiam gitározott mellettem, a lányom pedig felvette.

– Te a gyerekekkel karanténban voltál, de a férjed, aki ismert természetgyógyász, ebben az időszakban is folyamatosan dolgozott. Nem féltél attól, hogy hazaviszi a vírust?

– Nem, mert ő normál helyzetben is mindenre nagyon figyel. Sokat szaunáztunk, külsőleg-belsőleg fertőtlenítettük magunkat. Egyébként decemberben a színházban és a családban is volt egy időszak, amikor sokan voltak influenzások, lázasok a környezetemben. Ki tudja, lehet, hogy az a vírus volt, csak még nem is tudtunk róla. Amikor stresszebb az ember, sokkal inkább hajlamos bármit elkapni, de mi az immunerősítést az év minden napján komolyan vesszük.

– Volt olyan új dolog, ami a karantén idején jött az életedbe?

– A futás. A barátnőm nagy nehezen rávett, és nekem is új felismerés volt, hogy le tudom futni a Margitsziget-kört, és még jól is esik. De különösen annak örülök, hogy a gyerekekre, a családra mennyi időm lett. Kirándultunk, bicikliztünk, tollasoztunk, együtt süttöttünk, sokat voltunk a friss levegőn. A helyzet napos oldalát próbáltuk látni és megélni.

– Lassan visszatérhet az élet a színházakba, hogyan tovább?

– Társulati ülésünk már volt és évadzáró is lesz. Elindultak a próbák, apránként visszaáll a megszokott rend, csak előadások nincsenek. Augusztusban próbáljuk ismét a félbemaradt előadást és szeptember elején lesz a premier.

– Hatodik éve vagy a Thália Színház tagja, jól érzed ott magad?

– Igen! Jó a csapat, jók a feladatok. Van lehetőségem kibontakozni a mesezenekarommal és az önálló estemmel is. Jó érzés, hogy odatartozom.

STEINDL GABRIELLA

A világ építőmesterei

A mai napig misztikus homály övezi a szabadkőművesek világépítő ténykedését, amely innen nézve úgy tűnhet, mintha sosem lett volna jelen az átlagemberek életében. Pedig a város, ahol élünk, ma is látható módon magán viseli a nyomait. Házak kapuin, homlokzatszíszeken, jelképekben, idézetekben – a Podmaniczky utcai Mystery Hotelben, kint és bent, fent és lent.

Rendületlenül – súgta oda társainak titkos örökségként 1950. június 12-én Benedek Marcell író, irodalomtörténész, nem mellékesen a magyarországi szabadkőművesség akkori nagymestere. Történt mindez közvetlenül azután, hogy az ÁVO – írja vallomásaiban – megjelent a Podmaniczky utcai páholyházban a feloszlató rendelettel, „amelyet csak megmutatott, de nem adott át. (...) Ezzel vége volt annak, aminek a szabadkőművességben vége lehet”. Ugyanezt a szót mondta 100 évvel korábban Kossuth Lajos az amerikai útja során tartott egyik beszédében, nagyjából azzal a végkicsengéssel, hogy amíg a szabadkőműves szimbólumok léteznek – márpedig a körzöt, a vonalzót vagy a vakolókanalat nagy eséllyel soha nem fogja betiltani senki –, addig rendületlenül él az eszmeiség is. Hiszen nem ember tartja életben, hanem az a bizonyos Legfelsőbb Lény, a Világegyetem Nagy Építőmestere, aki a szabadkőműves-legendárium szerint nemhogy Ádámot (Évát nem említi, lévén a nők egy magára valamit is adó szabadkőműves szerveződésben nem

lehetnek páholytagok), de még az ótestamentumi Urat is megelőzte.

Mindennek fényében különösen érdekes, hogy annak ellenére, hogy az elmúlt 300 évben számtalan váddal illették őket, és még a legártalmatlanabb, a szegényeknek ingyenkenyeret vagy -tejet osztó akcióikat is egy gonosz háttérhatalmi szervezet manipulatív ügködésének tartották és tartják ma is sokan, a szabadkőművességet valami-féle érinthetlenség lengi körül. Csak a 20.

század során betiltották a fasiszták, a kommunisták, több pápa kiátkozta őket, a város arcán nyomot hagyó jelképeik (szemben más, ismert szimbólumokkal) mégis rendíthetetlenek.

Ha felnézünk a Podmaniczky utca 45. alatt lévő luxushotel homlokzatára, azon a mai napig ott ékeskednek a mozgalom legalapvetőbb jelképei: a körzöt, a mindent látó szem vagy a zodiákus jegyeit négy bagoly őrizetében magán hordozó földgömb. Az épület 1950-ig a hazai szabadkőművesség szó szerinti fellegvára volt, és bár az elmúlt 70 évben többen is pályáztak rá, mostanáig csak átmeneti „bérloket” engedett a falai közé. A székház több mint 60 évig volt az 1886-ban a két fő irányzat – a János-rendi reguláris és a francia, de skót rítusú Nagyoriens – egyesüléséből létrejött Szimbolikus (akkoriban Symbolikus) Nagypáholy központja. Összeadódhattak az erők, mert ilyenre, hogy a magukat Ádámtól eredeztető, Legfelsőbb Lényben hívó, szigorúan nem politizáló János-rendiek egyesüljenek a politikai kérdésekkel is foglalkozó, a tagjaik között a Nagy Építőmester létét tagadó testvéreket tudó Nagyoriensszel, se addig, se azóta nem volt példa a szabadkőműves világtörténelemben. Szóval a megnövekedett létszám és erő székházért kiáltott – gyorsan vettek is egy telket 1893-ban a Podmaniczky utca, Vörösmarty utca sarkán, amelyre még ugyanabban az évben tervpályázatot írtak ki. A megbízást egy kvázi belső építész, a Nagypáholy alatt működő Régi Hívek páholy egyik tagja, Ruppert Vilmos kapta. A székház két év alatt készült el, a berendezések nagy része adományokból jött össze, a nagymesteri szoba portréit Than Mór, az üvegablakokat pedig Róth Miksa készítette, szintén adományként.

Az első világháború alatt a Nagypáholy hadikórházat üzemeltetett az épületben, a

A képeket készítette: Batár Zsolt

Tanácsköztársaság kikiáltásának napján pedig a kormány foglalta le, majd adta át azt egyes szakszervezetei részére. 1920-tól a házat az erősen jobboldali Magyar Országos Véderő Egylet használta, ám 1945 februárjában újra a szabadkőműveseket találjuk a falai között, akik a korábban már oda-költözött Nemzeti Parasztpárt VI. kerületi szervezetével közösen, megosztva „lakták” az ingatlant. A másodvirágzás 1950-ig tartott, ekkor, ahogy Benedek Marcell írásából is kiderül, az ÁVO tette rá a kezét a házra, amelyet az államvédelmi hatóság megszüntetése után a Belügyminisztérium „örökölt meg”. Egészen a rendszerváltásig állomásozott itt bizonyos részlege, majd miután kiköltöztek belőle, 2005-ig lényegében a kutya se nézett rá. Akkor privatizálták az épületet, ám az első magánbefektetőt „elűzte” a leamortizálódott falak rejtekeiben rendületlenül megbúvó szellemiség. Ahogy a szabadkőművesek jelmondatai mondják: „Ha kíváncsiságból jöttél, távozzál! Ha félelem lepett meg, ne menj tovább!” Persze van tovább is: „Ha kitartó vagy, látni fogod a világosságot”, amit szabadkőműves-berkekben többek között a mennyezetre festett csillagos ég szimbolizál. Csillagból az épületet ma teljes pompájában birtokló Mystery Hotel Budapest sem áll rosszul (5 van neki), de nem elsősorban emiatt gondolják a szabadkőműves-szimpatizánsok, hogy amióta tavaly megnyílt a luxusszálloda, „megnyugodott a nagyszellem”. Varró Zoltán dizájnér kifejezetten ügyelt arra, hogy az épület eredeti funkcióját is szem előtt tartsa, amikor létrehozta a belső tereket: az egyik tárgyalóterem titkos nyitógombja, a fekete-fehér sakkmintás burkolatok, a bársonyfűgönyök vagy a pislákoló LED-es gyertyafények mind a rejtélyes szabadkőműves múlt-ra utalnak. A fekete-fehér kockás padlónak legalább olyan jelentősége van a páholydíszítésben, mint a csillagokkal ékesített mennyezetnek: a sok kocka az isteni adományok bőségét, a két szín pedig az emberi szerencse, illetve a világ dolgainak kétarcúságát jelenti. Jó ezt tisztelőben tartani.

CSEJTEI ORSOLYA

Vámos Miklós

DUNAPEST

Azon a szombaton már reggel légiriadóra számítottak, a magyar rádió korai leadása célzott rá. De aztán mégse szólaltak meg a szirénák, nem történt semmi. Szokatlanul hűvös szelek fújdogáltak, noha a nyári nap éles fényekbe borította az utcát.

Megrakott stráfkocsi kanyarodott a keramitkockás kövezeten a bejáratához. A két természetes ló a prrr! hallatán engedelmesen megállt. A fuvaros bedöfte az ostort az ülés mellé erősített fémcsőbe, és leugrott a bakról. Hátulról, a bútorok közül kiszálltak a tagbaszakadt hórúkkosok, egyikük a vállán hozta a karikába tekert gurtnit. Lekaszálódott két idősebb úr is. Mind az öten fölnéztek az impozáns bérpalotára, amely előtt mintha az égen úszó báránnyelűk is fejet hajtának. A fémváz, kerek tetejű dupla üvegajtó mellett ott lógott a falon a hatágú csillag. Mér ebbe a szép és modern házba telepítik őket? – gondolta a fuvaros irigyen. Már megint a kurva zsidók járnak jól.

A portás elébük kacsázott, megkérdezni, mit akarnak. Egészen fürgén mozgott, ahhoz képest, hogy csak egy lába volt, meg persze két mankója. A bútorok láttán biccenett, dirigálni kezdett, hogy miként nyissák ki a kapu szárnyait a bepakoláshoz. Törékeny, öltönyös öregúr érkezett az előcsarnokból, próbált tessék-lássék segíteni. Madárfejen megrítkult a haj, oldalt a fürtjeit hosszúra növesztette, s ráfésülte a koponyája tetejére, hogy azt a benyomást keltsse, mintha odaragasztotta volna őket.

Jól van, Ernő, majd én vigyázok itt, te menj föl a negyedikre, nyisd ki az ajtót! – javasolta az egyik idősebb úr. Az emberke szófogadóan indult hátra a tágas, márványborítású előcsarnokban, amely őt színházi foyerra emlékeztette. Költő volt, de színdarabokat is írt. Huszton született, az anyakönyv szerint Schön Ezékiel néven, később Szép Ernőre magyarosított. Elhaladt a portás fülkéje mellett, a sarokban két takaros személyfelvonó állt a lakók rendelkezésére, jelenleg mindkettő a földszinten.

Akkor most itt fogunk élni... egy darabig, gondolta. Reméljük, csak hetekig. Talán nem lesz rossz... nem lesz annyira rossz. Tudta már, e ház puccos lakói szeretik azt mondani: ez a főváros legkiválóbb, legelegánsabb, legmodernebb Bauhaus bérpalotája. Ernő azonban egy műkritikus barátjától hallotta, hogy a tervezőknek – a nevüket alumínumbetűk hirdették a bejárat mellett: Domány Ferenc és Hofstätter Béla – semmi közük a Bauhauzhoz, persze, a stílus hatott rájuk. Mindketten zsidók, vélhetőleg éppen ezért kapták a megrendelést, az e nehéz időkben ritkán tapasztalt szolidaritás példaként.

Eredetileg két egymásba érő luxusbérházat álmodtak ide, a Pozsonyi út 38–40.-be, a hatvani cukorgyár – hivatalosan: Alföldi Cukorgyár R. T. – nyugdíjpénztárának megrendelésére. A báró Deutsch (később Hatvany) család legidősebb férfi tagjait cukorkirálynak nevezték úri körökben, ez talán magasabb rang, mint a vásárolt nemesi előnév és a bárói címük, Ferenc József adta nekik, emelt az ezernyolcszázad évek végén, amazzt a huszadik század kezdetén.

Első nekifutásra fordítva képzeltek el a házat, a Duna felől francia udvarral, úgy több lakás nyílhatott volna a parkra és a folyóra. A főbejárat az eredeti vázlatokon még a dunai oldalon volt. Tetőkeretet álmodtak legfölülre, esetleg bárral, az alagsor-földszint-félemelet szintekre pedig filmszínházat. A végső tervből a mozi kimaradt, megnőtt viszont a kávéház alapterülete. Az épületet a kor minden technikai vívmányával felszerelték. A lakásokat belső telefonvonal kötötte össze egymással és a recepcióval, még valamiféle kezdetleges légűtést is kialakítottak, pontosabban légcserélést, a hetedik emeleten működött a nagy teljesítményű szivattyú, a kinti levegőt küldte szét az összes mellékhelyiségbe, fémrácsokkal fedett kürtőkön át.

A 38. számú ház hatodik emeletén a nagy saroklakásba Hofstätter Béla költözött. A 40.-ben a legelegánsabb, Dunára néző otthont az épület felső szintjén báró Hatvany Lajos megtartotta magának. A tágas teraszra néhány magasra növő fát rendelt, tölgykádakban. A körülbelül negyven centi széles zárt körkorlát derékmagasságig mindent eltakarta, így a folyóparti ösvénnyről a bámszokdók azt hitték, csoda történt, az erkély kövezetéből nőttek ki azok a lombos fák, talán juharok. A Hatvany-Deutsch család mindig nagy becsben tartotta a természetet és az erdőket. Többen sok-sok holdas uradalmaikhoz tartozó kastélyuk kertjében gyűjtötték Európa különböző fáit. Ezeket a szocializmus nem őrizte meg, zömüket kivágták tüzelőnek vagy építőanyagként. Nem tudták, vagy nem törődtek azzal, hogy a növények ugyanúgy sírnak, mint az emberek.

(részlet a szerző szeptember elején megjelenő regényéből)

Streaming

Tigrisekkel táncolók

Miért épp a Tigriskirály lett minden idők legnézettebb dokumentumfilm-sorozata? A Netflix már jó ideje dolgozik azon, hogy a legkiválóbb tévések és filmesek gyártsanak részükre exkluzív, csúcsmínőségű tartalmakat. A világszerte bevezetett kijárási korlátozások folytán a netes „téma” az év első három hónapjában, háromszoros tempóra kapcsolva 16 millió új előfizetőt leigazolt le. Alig egy hónap alatt 64 millió megtekintéssel a Tigriskirály volt a második legnézettebb műsorok a Mark Wahlberg főszereplésével készült Spenser az igazság nyomában című akcióvígjáték után, ami tényleg csak a koronavírusnak köszönheti hamar kihunyó népszerűségét. A dokusorozat sikerének és továbbélésének a titka azonban – a zseniális és teljességgel kiszámíthatatlan dramaturgián túl –, hogy krimi és a valóságshow tökéletes keveréke, szereplői szinte éheznek a kamerát, így a filmeknek nemigen volt más dolguk, mint szorosan a nyomukban loholni. A hétrésznyi ámokfutás középpontjában több bűncselekmény áll, a gyűjtogatástól a hitelrontáson át a bérnyílókosságra való felbujtásig, amiért a főszereplő Joe Exotic jelenleg is 22 évnyi börtönbüntetését tölti. Joe hihetetlenül színes és ellentmondásos figura: a kies Oklahomában létrehozott egy hatalmas magánállatkert több száz trópusi vadállattal, indult az amerikai elnökválasztáson, egyszerre két partnerét vette férjül, kiadott több megmosolyogtató countrypopslágert, hithű liberális, aki fegyvert hord, és még a komikus Bundesliga-frizúrája is mémek ezreit ihlette meg. Olyan fickó, akit lehet szeretni vagy utálni, ráadásul a szintén magánállatkertet vezető, ocelotmintás cicanadrág védjegyű, nem kevésbé megosztó „nagy macskamentő”, Carole Baskin személyében igazi ösellenségre akadt. Öt éven át követték a filmesek kettejük egyre durvuló, egyre szürreálisabb viszályát, közben rávilágítva az USA-ban legális egzotikus vadállattartás kegyetlenségére és az amerikai jogrendszer abszurditásaira. Még a mellékszereplők is újabb eszelős szálakat hoznak a történetbe, a bébitigrisek szvingerpartiktól az itt-ott leharapott félkarokig. Hamar eljut a néző arra a pontra, amikor már lehetetlen eldönteni, ki a jó és a rossz a szédítő jogi és mentális játszmákban, valamint parázs vitákba tud bocsátkozni a családtagjaival, kollégáival vagy a netes kommentbárókkal arról, vajon Baskin tényleg megettette-e rejtélyes módon eltűnt férjét a tigrisekkel.

TIGRISKIRÁLY, NETFLIX

BÁLINT ORSOLYA

Könyv

Ki tolt el?

„Ha a tisztaságot szeretnék, akkor fehérek lennének. Nem pedig szürkék. Érti már?” – mondja a lehető legártalmatlanabb gyerekhangon Erdős Virág frissen megjelent kötetének egyik dölt betűs kis hőse. Ettől a néhány rövid mondattól, egy olyan gyerek szájából, akinek a Hős utcai roma gettó jelenti a világot, akaratlanul is felszisszen az ember. Patkányokról beszél ugyan, meséli, hogy ijeszti el őket, rémisztő pófákat vág, meg azt kergeti, krrrr, mégis annyira emberi, hogy nem tudjuk nem meglátni benne a fehér és a szürke összes elképzelhető jelentésárnyalatát. Ahogyan a társadalmi kirekesztettség és a sok bírálat identitást formál.

A Hősöm című kötet sok szempontból rendhagyó költői kísérlet. Erdős Virág a Kontúr Egyesület foglalkozásainak jóvoltából másfél éven át heti rendszerességgel volt jelen a Hős utcai gyerekek életében. Megismerte őket, sokukkal össze is barátkozott, és készített egy háromrészes kiadványt, amelyben néhány ott élő gyerek mesélt, amolyan gyerekzsájszerűen, a szegregátumba szorultság boldog-boldogtalan mindennapjairól.

A most megjelent, versekbe és verssorokba tördelt idézetgyűjtemény ennek a sorozatnak egyfajta záróakkordja, amelyben a gyerekek gondolatait meg-megtörök a költői reflexiók. Mélységesen mélyen pengeti a lelket a gyerekszáj és az Erdős Virág-os könnyedséggel megkomponált súlyos mondatok dinamikája. És bár a dölt betűvel szedett gyermeki őszinteség arcul csap a mai magyar valóság talán legszélsőségesebb realitásával, mégis egy sokkal szélesebb irodalmi perspektívába emelve látjuk azt, amit máskülönben talán látni sem bírunk. Vagy akarnánk. A Csak azt feledném című vers 24 szó összesen, a Pilinszky-parafrazistól mégis hosszú, sűrű gondolatív fut az amúgy rövid és tömör sorok mellett. Az, ahogyan a francia fogoly a répát falja, teszi bele azt a máskülönben elképzelhetetlen mohóságélményt a versbe, amivel a cigány a szemétkben talált alufólia darabból nyalja ki a ketaminhidrokloridot.

Igazi pengeélen táncolás, amit Erdős Virág művel: elindítja a gyomrost, majd még mielőtt becsapódna, kuplúsítja az ütest, hogy az élmény, amit a szövegeivel okoz, mégiscsak jó élmény maradjon. Adja önmagát. A Ki tolt el című vers például nemcsak ugyanaz a slágerhang, de ugyanaz a felelősség is, mint a Van egy ország „rajtam is múlt, rajtam múlt” felelőssége. „Ki tolt el... ezt a síró / hanggal égő / legkisebb is számít – / zacsit / ezt a szénné / fegyelmezett / tesco-bevásárlókocsit – roska-dásig / tele / sittel... Azt mondják, te. / de ne / hidd el!”

És ha mindez, a fluoreszkáló rendőrök és az elkapható zombiapokalipszis között feszülő nyelvi szövet nem szemléltetné eléggé a legdurvább valóságot, akkor segítségképp ott vannak Erdős Virág fotói, amelyek lecsupaszított drótokkal, szétfeszített focilabdákkal és arccal a pocsolában heverő plüssmackókkal keretezik a kitört ablaküvegek szilánkjai között lavírozó szöveget.

ERDŐS VIRÁG: HŐSÖM, MAGVETŐ KIADÓ, 2020, 120 OLDAL

CSEJTEI ORSOLYA

Televízió

Rém rendes Bödör család

A páratlan Mucsi Zoltán halálán abszurd antréja olyan erős indítás, hogy utána percekig levegőért kapkod a TV2 új komédia-sorozata, mire vissza tud evickélni erre a szintre. A Bödör családot bemutató első rész végére azért kialakul a sorozat szarkasztikusán száraz, kicsit groteszk, alapvetően kedélyes hangja. A túlrajzolt, burleszkösen mozgó figurákat látva felmerül a kérdés, hogy a (fővárosi) íróstáb emlékeiben és képzeletében tényleg így élnek-e a vidéki emberek. Bödöcs Tibor konzulensként sokat hozzá tudott volna tenni a falusiak hiteles ábrázolásához, hogy az véletlenül se legyen bántó, és ne a vidéki-városi ellentétet nagyítsa fel, csupán az emberi karakter- és helyzet-komikumokat.

Nehéz a nagyszájú, tapló, mindent okosba' intéző családfőt, Gáspárt (Stohl András) a sminkje és a maszkja nélkül figyelni. A hajvonala a koponyacsúcson kezdődik, mintha lobotómiából lábadozna, a bőrszíne néha olyan narancssárga, mint Donald Trump zsebkendője. Az imádnivalóan naiv és őszinte a nejét játszó Stefanovics Angéla-hoz már jobban illik Peggy Bundy frizurája és a zöldségesmellény. A túltolt anyósviccek jó része azért nem csattan, mert a Mama, Szirtes Ági még fejkendőben, SZTK-szemüvegben és nejlonotthonkában is elbűvölő jelenség, lehetetlen igazán gonoszul csipke-

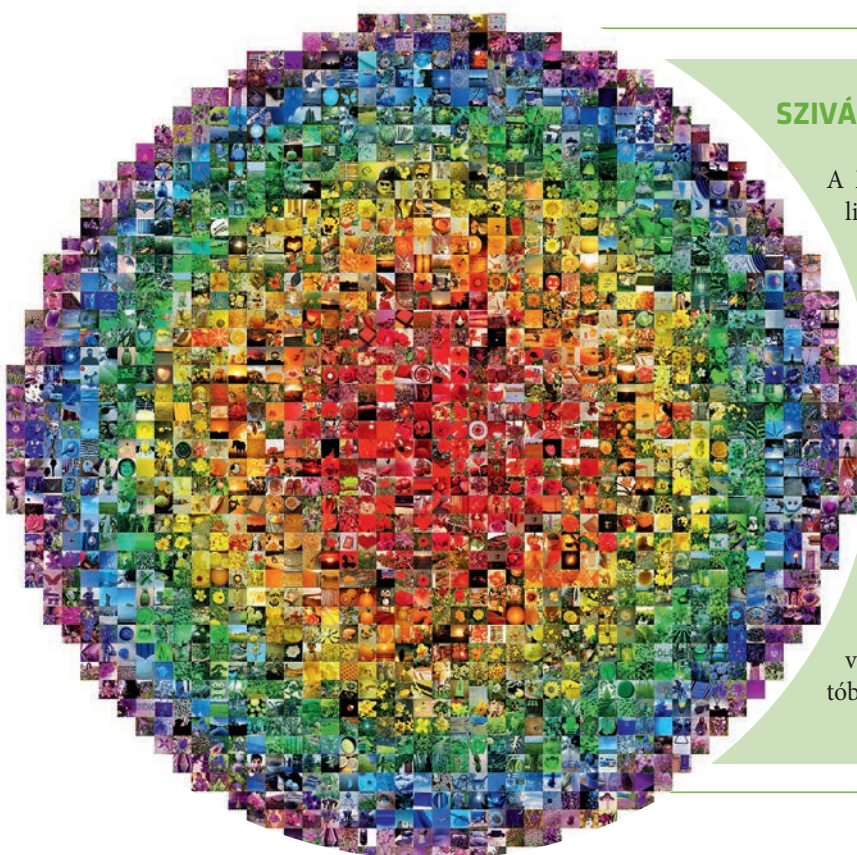
lődni vele. A két nagykamasz (Venczli Nóra és Varga Attila) eredetibb, mint amilyenre a szerepüket megírták. Pár percre feltűnik a csodálatos Kulka János, majd a legutolsó képkockákon a rejtélyes pesti rokon, Zoltán is – nem lőném le a poént, de itt végképp meg kell hajolni a szereplőválasztás előtt.

Az Egyszer volt Budán cím a népmesei elemekre meg a kutyavásárra utal, Bödörék ugyanis Pestre érkeznek meg Dinnyekerekiből, a tetrisként megpakolt barna

Škodával, a kosárban a kotlóssal. Úgy mennek fel a nyolcadikra, hogy a liftben az összes gombot megnyomják, ami rájuk nézve intellektuálisan nem hízog, mégis pompás maga a jelenet, ahogy a minden szinten kinyíló liftajtóban találkozik a két világ, falu és főváros, és minden szöveg nélkül egyszerűen csak rácsodálkoznak, néha kikacsintanak egymásra.

EGYSZER VOLT BUDÁN BÖDÖR GÁSPÁR, TV2

BÁLINT ORSOLYA

SZIVÁRVÁNY FOTÓKBÓL

A Mai Manó Ház által rendezett Színkép – online diákfotó-pályázat május 31-én ért véget. A pályázat ideje alatt átlagosan 12 percenként küldtek színesebbnél színesebb képeket a gyerekek három kategóriában (6–8, 9–11 és 12–14 éves korcsoportokban). Ha a beérkezett fotókat kinyomtatva egymás mellé tennénk, egy több mint másfél kilométer hosszú színes csík lenne. A két hétig tartó pályázat minden napján az adott nap alkotóját (minden napnak megvolt a színe, e szerint dolgoztak a gyerekek), minden héten a hét alkotóját választotta meg a zsűri, korcsoportok szerint. A pályázat végső célja egy nagy, közös szivárvány létrehozása volt. Minden várakozást felülmúlva egy 1628 fotóból álló szivárvány jött létre.

S. G.

Itt akartak egybekelni

Józsí egy aprócska partiumi faluból származik, Bence tősgyökeres budapesti család sarja. Egyikük egy nyüzsgő reklámügynökségbe, másikuk autista gyerekek közé jár dolgozni nap mint nap. Nagyon különböző világok találkoznak a közös terézvárosi otthonban, mégis ritka harmóniát sugároz ez a különleges házaspár, amely tucatnyi előítéletre cáfol rá. Az idei Pride az idén máskor és máshol lesz – a fiúk története idézi most az üzenetét.

A fiatal emberek egy terézvárosi bérház kicsi lakásában élnek közel tíz éve. Felnőtt életük nagy részét itt és együtt töltötték – az utóbbi években már házasként. Messziről érkeztek egymáshoz, és közösen is nagy utat tettek meg: mindketten akkor vállalták fel melegségüket a családjuk előtt, amikor már nevet, arcot kapcsolhattak a sokak számára még különlegesnek számító szerelemhez.

„Én ezt így is terveztem – kezd bele Bence. – Akkor akartam coming outolni a családomnak, amikor már azt is mellé tehettem, hogy nézzétek, egy ilyen csodálatos embert szeretek.”

Az apák és a testvérek mindkét családban jobban fogadták a hírt. Az anyáknak, talán mert aggódtak, hogy a fiukat bántások érik majd, nehezebb volt feldolgozni a helyzetet.

„Édesanyám közel egy évig nem állt velem szóba – idézi fel Józsi. – Én véletlenül buktam le: hosszabb időt töltöttem otthon, és egy este Bencével skype-oltam. Pont búcsúzkodtunk, dobáltuk egymásnak a csóko-

kat, amikor belépett a szobámba. Nagyon kiborult. Édesapám székszavú ember, csak annyit mondott: akkor is az én fiam vagy, és szeretlek.”

Amikor Józsi sógora hónapokkal később meghalt, édesanyja felhívta, és azt mondta neki: nem engedheti meg magának, hogy őt is elveszítse. „Azóta hatalmasat fordult a világ – nevet Józsi. – Szerintem Bencét jobban szerettem, mint engem.”

A fiúk ugyanis rendszeresen hazajárnak a Nagyvárad melletti falucskába, hűsvétkor közösen locsolnak, a „pap is kezet fog velük”. „Nagyon büszke vagyok a falumra – vallja be Józsi. – Amíg nem tudták, mi van velem, csodabogárnak tartottak. Most már értik, elfogadják és szeretnek. Úgy érzem, én vagyok a falu legszabadabb embere, nincs semmi titkom.”

A fiúk más közegben sem rejtegetik a kapcsolatukat, hordják a jegygyűrűt, amely duplán megerősített házasságuk szimbóluma. Dániában esküdtek meg először, mert

szerettek volna egy nemzetközi hitelességű papírt, itthon pedig a regisztrált élettársi kapcsolat bejegyzését ünnepelték meg barátaikkal, családtagjaikkal.

„Azt javasolták a barátaink, hogy valami külső területen legyen a szertartás, hogy ha rossz élmény ér minket, akkor az ne kötődjön az otthonunkhoz. Mi nem akartunk máshova menni. Akkoriban újíttatták fel a Központi Házasságkötő termet, ezért a Benczúr Palotában volt a szertartás, ami gyönyörűen sikerült, az anyakönyvvezető nagyon természetesen viselkedett, szépen beszélt. Nekünk fontos, hogy ott, ahol élünk, szeressenek, elfogadjanak minket, ezért is vállaltuk el a felkérést, hogy a helyi lapban szerepeljünk. Nemhogy nem aggódunk azon, hogy az újságban látni fog a szomszéd néni és a boltos, hanem lehetőségként tekintünk rá, hogy megismerjenek minket, és ezzel támogassuk az LGBT+ emberek elfogadását” – fejt ki Bence, hozzátéve, hogy mára az egyetlen ütközési pont a családjaikkal a Pride, mert a szülők szerint inkább árt, mint használ az ügynek a rendezvény.

„Mi minden olyan emberért vonulunk, akit bármilyen kirekesztés ér. Ez talán azért is fontos számunkra, mert szeretnénk, hogy az utánunk jövő generáció már bátrabban felvállalja magát, ne kelljen olyan dolgokkal megküzdnie, mint amilyenekkel nekünk kellett” – vallja a házaspár, ezért augusztus 22-én ők is ott lesznek a Pride-on.

A fiúk, bár szinte mindenki előtt felvállalják a kapcsolatukat, megszokták, hogy nyilvános helyeken nem érintik meg egymást. „Annyira belénk ivódott ez, hogy még elfogadóbb országokban sem fogjuk meg egymás kezét” – mondja Józsi. „Fiatalabb koromban azt gondoltam, hogy egyszer coming outolok, és minden megoldódik, de meg kellett tanulnom, hogy nekünk minden nap hoz egy újabb coming outot” – ismeri el Bence, akinek a munkahelyén bár sokan tudnak a házasságáról, de a kollektívában nem közzis-mert a magánélete. „A gyerekeknek, akikkel dolgozom, nincs ilyen érzékelésük a világgal kapcsolatban” – mondja Bence, de gyorsan hozzáteszi, nem ezért akart autista gyerekekkel foglalkozni.

„Gyerekkorom óta tudom, hogy ezt akarom csinálni. Gyógypedagógus szeretnék lenni, esélyt adni a fejlődésre a hátrányból indulók számára. Van ápolásra szoruló szerettem, és a középiskolában sokat hordtak minket valamilyen szempontból különleges bánásmó-

dot igénylő gyerekek közé, ez a kettő lehetett, ami ebbe az irányba terelt. Most főként nem beszélő autistákkal foglalkozom. Matekot, testnevelést és éneket tanítok nekik. Hamarosan befejezem a tanítóképzőt, és belekezek a gyógypedagógiai tanulmányokba” – részletezi Bence, Józsi pedig büszkén átöleli a vállát: „Nagyon becsülöm, amit nap mint nap tesz, én nem lennék rá képes”.

A Terézvárosi önkormányzat humán, illetve civil ügyekért felelős alpolgármesterei dolgoznak a Helyi Esélyegyenlőségi Program megújításán, amelynek része lesz az LGBT+ közösséghez tartozó kerületiek jogvédelme.

Van még egy dolog, amiben a két fiú nagyon különbözik – és ez sem úgy alakul, ahogy azt a családi háttérükből gondolhatnánk.

Amikor arról beszélgetünk, hogy kinek mi a legerősebb identitása, Józsi a romániai magyarként megélt kisebbségi létről beszél, Bence viszont a katolikusságáról, amely a kamaszkorát és kora fiatalkorát meghatározta. „Amikor összejöttünk, jártunk közösen templomba, annyira szerelmesek voltunk, hogy elmentem vele misére vasárnaponként – idézi fel Józsi, aki akkoriban már nem hitt a felsőbb erőkből. – Túl sokat tanultam a biológia szakon ahhoz, hogy vallásos legyek” – mondja nevetve. Bence a hitét megőrizte, az egyháztól viszont eltávolodott, mert úgy érezte, hogy önmaga megtalálásában akadályozzák a dogmák.

A fiatal pár mostanra minden tekintetben megállapodott, a teljes harmóniához már csak egy gyerek hiányzik. „Másképp kutakodunk a témában, készítjük magunkat az örökbefogadásra, amit hamarosan elindítunk. Nagyobb lakásba kell költöznünk, mert itt nem férünk el hárman. Persze jó lenne, ha együtt fogadhatnánk örökbe, de ezt a magyar törvények nem teszik lehetővé, így az egyikünk lesz a hivatalos örökbefogadó szülő” – magyarázza Bence.

A fiúk napi tapasztalása az, hogy az emberek általában jóval elfogadóbbak a melegekkel szemben, mint a törvények, mégis az utóbbiak határozzák meg egy társadalom viszonyulását az LGBT+ emberekhez. A pár hete elfogadott 33. paragrafus, amely a transznemű embereket megfosztja a nemváltás jogi lehetőségétől, pedig szerintük hátrafelé tett lépés a közösség számára.

KERTÉSZ ANNA

Királyzöldség

A spárgatermesztés és -fogyasztás régi múltra tekint vissza Magyarországon. Az elérhető tanulmányok alapján kiderül, hogy a 19. században indult meg a spárgatermesztés hazánkban. Egy régi francia mondás szerint a spárga a zöldségek királya, a királyok zöldsége. Jótékony hatásaira már az ókorban felfigyeltek, ahol csodaszerként tartották számon. Itthon nincs különösebben nagy divatja a fogyasztásának, pedig nem csak finom, kifejezetten egészséges is. A spárga ideális étel szinte minden diétában, ugyanis tíz deka zöldségben alig 15 kalória van – viszont rengeteg vitamint és ásványi anyagot tartalmaz, nem utolsósorban pedig roppant tápláló. Gazdag A-, B-, C-, E-, K-vitaminban és folsavban, ami jó az általános rossz közérzet leküzdésére, valamint kiváló mangán-, fehérje- és foszforforrás, emellett nagy mennyiségben tartalmaz az emésztéshez nélkülözhetetlen rostokat. Számos további nyomelem és ásványi anyag

található még benne, többek között magnézium, vas és cink. A spárga erősen lúgosít, ami általában jól tesz a szervezetünk, vérünk helyes lúg-sav arányának. Jó hatással van a körmeink egészségére, csökkenti a bőrbetegségek kialakulásának kockázatát, fogyasztása tisztítja a veséket, valamint csökkenti a köszvény és a reuma okozta fájdalmakat.

A kerületben élő Tiba Ildikó egy komoly betegség miatt váltott egyik napról a másikra húsmentes életmódra. Mint meséli, egy percig sem mérlegelte, hogy hiányozni fog-e neki a húsfogyasztás, a mai napig élete egyik legjobb döntésnek tartja a váltást, ami több kreativitást is vitt a konyhája. Ildi a spárgát azért ajánlja, mert sokféleképpen és gyorsan elkészíthető, tele van energiával, de nem hizlal.

S. G.

Spárgakrémleves

Hozzávalók:

- 80 dkg zöld vagy fehér spárga ➤ egy csomag újhagyma ➤ 5 dkg vaj ➤ 2 dl tejszín
- 1 kiskanál étkezési keményítő ➤ csipetnyi cukor ➤ só, őrölt fekete bors

Elkészítése:

Középtájon – ahol engedi magát – letörjük a spárgák fás végeit, ezeket nem tudjuk felhasználni. A megmosott spárgát háromcentis darabokra vágjuk. A vajon egy serpenyőben megfuttatjuk a felkarikázott újhagymát, felengedjük körülbelül 1,2 liter vízzel. Sózzuk, borsozzuk, kevés cukrot adunk hozzá, majd beletesszük a feldarabolt spárgát és roppanásra főzzük. Kiszedjük a megfőtt spárgákat, néhány fejet díszítésnek félretesszünk, majd a többit a levéllel összeturmixoljuk. A keményítővel elkevert tejszínnel összeforraljuk, beletesszük a spárgafejeket, és néhány perc alatt készre főzzük. Tetejére díszítésként szórhatunk finomra vágott zöldpetrezselymet. Sajtos pirítóssal kínáljuk.

Grillezett spárga

Hozzávalók:

- spárga
- olívaolaj
- ízlés szerint citromkarikák

Elkészítése: Törjük le a fás részt, mossuk meg, majd főzzük elő a spárgát nagyjából 8-10 perc alatt. Öblítsük le hideg vízzel, aztán olajjal vékonyan kikent serpenyőben süssük pár percig. Sütés közben forgassuk át a másik oldalára is. Ha még pikánsabb ízre vágyunk, sütés közben tegyünk hozzá vékonyra szeletelt citromkarikát.

*	↓	Jómagam Traktor húzza	Gianni ..., olasz énekes	↓	Esztendő Benyomás	↓	Női szólam 3. zenei törzshang	Randevú	↓	Kreál Penna részlet	Nátrium	Hidrogén	↓	Ad ..., latin kifejezés
Rónaszegi Miklós idézet 1. rész	→													G
*	↓	Kiütés a boxban Idézet 2. rész		Litvánia autójele	→		Bányászati üreg Tova					Ciprus autójele	→	
Gödör	→					... Musk, am. üzlet- ember					Per fordítva!	*	Volt jele Jelfogó	→
Névelő Maga	→		Egyik vércsoport jele	Római 1		Néz	→			Röntgen	→	Egyiptomi napisten Sok feladatot ad	→	
→		... Ricci, fr. divattervező Magyar énekes					Liter	→	Válaszol Mértani szó					
Vízínóvény Majomszerű emlős	→			Ittrium	→	Ubul	Kipling kigyója Megy angolul			Rágcsáló kis állat				
→				Kerek betű	Kutya teszi Hegy leve					*	Ruletten ezt kell megtenni Nem angolul			
Kovács Ottó	→		Oroszországi folyó 476-ig tartott			Karika		Kiló		Tiltószó Bróm			Ló része!	→
Kertet művel	→	Ételízesítő Tömérdek		Rendben Ódon			Kócska Gléda						Egyik vita- min neve Óvoda becézve	→
→		Város Horvátor- szágban Kavics						*	Sugár jele		Haza Tantál			
Éles elméjű	→			Románia autójele			Fogorvosnál mondjuk	*		Dromedár				
Magas növésű fa	→				Tetejére			... László, műsorve- zető						

SZÓKERESŐ

C	S	A	P	V	Í	Z	J	R	Á	T	A
S	A	I	Á	É	G	I	G	Ú	R	Ó	L
Ő	V	D	T	S	Z	L	S	Z	A	B	I
D	J	A	J	E	U	Á	Ü	I	D	A	N
Ö	C	V	E	T	G	L	S	F	A	L	D
R	I	Ü	L	T	O	T	T	Í	R	I	A
Ő	R	L	F	E	L	I	D	É	Z	L	S
S	J	J	O	L	Y	L	O	K	P	Ú	P
R	É	Ö	G	Á	F	A	B	Á	D	G	Á
E	K	N	Ő	N	I	M	O	R	O	G	T
E	L	S	Á	P	A	D	S	Z	Í	T	É
Ü	G	Y	G	S	Ü	L	K	I	Z	Á	R

Abád
Aida
Ali
Alinda
Átér
Církék
Csapvíz

Csődör
Égig
Elfog
Elsápad
Fal
Felidéz
Fia

Ida
Ila
Jaj
Kár
Kizár
Lúg
Morog

Nőn
Oly
Ősre
Pát
Púp
Radar
Ráta
Sav
Sül
Szab
Szít
Tér
Tíria
Tsz
Ügy
Üljön
Ült
Üstdobos
Üzi
Vésettel
Vet
Zab
Zilált
Zugoly

NEHÉZ SUDOKU

					B			3	4						
		6	4												
		7	D				5	2		8					0
	C		B	D	7	E	8				6	F			
		D	E				7	F		4					
			0	2		1	E			3					
	3		5		6						A	0			
F				C			0	1	7		B	9		6	
2		4				9		A	F		5				B
								E	0		D				5
				5									D	9	C
	D	0	8							2	1	7			E
	7	1		B	4	6	D		9						8
A	B			1	C		2						4		
		9		0				8	1		F			2	
			6	E				C	5					A	7

APRÓHIRDETÉS

VÍZSZERELÉS, csapok, szifonok, VÉ-
CÉCSÉSZÉK, VÉCÉTARTÁLYOK cseréje,
javítása. Mosó-, mosogatógépek bekö-
tése. Tel.: 06-30-447-36-03

Életjáradékot fizetne értelmiségi há-
zaspár ingatlan öröklése fejében. Sze-
mélyes megbeszélés érdekében hívjon
bizalommal.
+36-70-252-4897

Anyagilag segítünk! Becsületes, érte-
lmiségi budai házaspár kedvező életjá-
radékot fizet idős nyugdíjas(ok)nak bu-
dapesti lakásért, odaköltözés nélkül.
Tel.: 06-20-347-3727

Ingatlanirodánk eladó budapesti laká-
sokat/házakat keres ügyfeleinek. Gyor-
san vevőt hozunk, jutalék 3%, ügyvéd
ingyenes. Ismerősének lakása eladó?
Hívjon, ajánlási jutalékot kap! Laurus
Ingatlan, Tel.: 06-20-960-0600

Házhoz megyek! Fogsor készítését, ja-
vítását vállalom garanciával. Hívjon bi-
zalommal! Telefon: 06-20-980-3957

Kémények bérelése, átépítése, belső
marása teljes körű ügyintézőssel. Sza-
bó Balázs 06-20-264-7752

90 m² alapterületű, 2+2 félszobás, 2
fürdőszobás, barátságos, otthonos,
kertkapcsolatos lakás és egy 15 négy-
zetméteres galériázott garzon (vállal-
kozási célra is használható) együtt el-
adó a XVI. kerület csendes utcájában
egy 5 lakásos társasházban. Ár: 49,9 M
Ft, 06-30/740-1874

Közös képviselő, társasházkezelés!
Tapasztalat, referenciák! Dr. Bíró An-
na, Lőrincz Péter. Iroda: Teréz körút 21.,
06-70-383-5004

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

VI., Eötvös utca 3., recepció,
hivatali nyitvatartási időben.

REJTVÉNY NYERTESEK

Beküldendő a színnel kiemelt sorok
tartalma 2020. június 24-ig.

A május 28-án megjelent számunk
rejtvényének nyertesei:
Cseh Réka, Domokos Kinga.

Cím: Terézváros szerkesztősége,
1067 Budapest, Eötvös utca 3.

A helyes megfejtést beküldők
közt 2 db 10 000 forintos
vásárlási utalványt sorsolunk ki.

Járvány gyermekszemmel

Megvannak a TEKA rajzversenyének győztesei

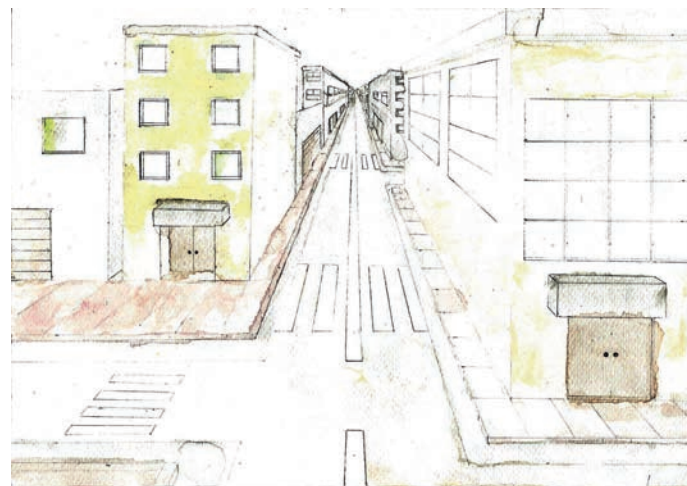
A Terézváros Közrendjéért és Közbiztonságáért Közalapítvány (TEKA) felhívására ceruzát, ecsetet ra-
gadtak az óvodások, a kis és nagy diákok, és képeken örökítették meg, hogyan élték meg az elmúlt
hetekben a kényszerű bezártságot, hogyan teltek otthon a napjaik, milyen érzéseket váltott ki belőlük
a rendkívüli helyzet, mit gondolnak a koronavírus-járványról.

A rajzpályázatra beérkező
alkotások közül a szakmai zsűri
Balogh Borbála Liliána alkotását
találta a legjobbnak.
A nyolcéves ifjú művész jutalma
egy 20 ezer forintos, rajzeszközökre
beváltható utalvány

A rajzverseny második helyezettje
Herbák Nimród, a Vörösmarty Mihály
Általános Iskola 2. osztályos
tanulója lett, nyeresége egy
15 ezer forintos vásárlási utalvány

A harmadik helyet a 13 éves
Berdefi Anna szerezte meg.
A képzeletbeli bronzérmest
a TEKA egy 10 ezer forintos vásárlási
utalvánnyal jutalmazta

Gratulálunk a győzteseknek és a rajzverseny valamennyi indulójának!

A TEKA nagyon köszöni min-
den pályázónak az alkotását, hi-
szen jól tudja, hogy az otthona-
nulás számos kötelezettséggel és
feladattal járt. Éppen ezért úgy
döntött, hogy nemcsak a do-
bogós művek készítőit díjazza,
hanem minden résztvevő 5000
forint értékű vásárlási utalványt
kap, illetve egy olyan rajzfüzetet
és könyvet, amellyel tovább fej-
lesztheti tehetségét.

Trump haragjától tartottak a graffitisek

Az USA egyre több nagyvárosában tűnik fel, mi több, az úrból is látható a sárga festéssel a főutak aszfaltjára festett Black Lives

Matter (A fekete életetek is számítanak) felirat. A fekete közösség mellett kiálló óriás graffiti elkészítésére elsőként Muriel Bowser

washingtoni polgármester adott megbízást helyi afroamerikai művészek nyolcfős csoportjának. A demokrata párti, afroamerikai polgármesternő és Trump elnök közt ádáz politikai csata dúl, a felirat pedig a városházától csaknem az elnök ablakaig ér. Értethető, hogy az elején anonimitást kérő művészek feszülten, Trump haragjától tartva láttak neki a logisztikai kihívást is jelentő feladatnak. Elsőként a New Yorker magazinnak mesélték el, hogy titokban szereztek be több helyről a sárga festéket, majd az éj leple alatt kezdték a munkát. Óriási volt az időnyomás, reggelre átmenetileg elfogyott a festék is, ám ahogy ébredezett a város, egyre többen mentek oda nekik segíteni. Végül öltönyösök, gördeszkások a sarki árusokkal együtt festették az aszfaltot, és így fejezték be időben. Azóta egyre több városban készítik el a graffitit a polgármesterek kérésére, már mindenhol az önkéntesek bevonásával.

Motorral a zsebünkben. Egy hátizsákba is befér a Poimo felfújható kismotor, amit a Tokiói Egyetem mérnökei készítettek, és amely új szintre emelheti a városi közlekedést. Az innovatív városi robogó különleges poliuretán anyagból készül, használat előtt csak az automata pumpával felfújható vázhoz kell csatlakoztatni az elektromos motort, az akkumulátort, a kerekeket és a kormányt. A tervezők szándéka szerint a felfújható kismotor az első lépés a „lágy mozgékonyág” felé a súlyosabb, inkább csak rövidebb útszakaszokra kényelmes közlekedési eszközökkel szemben, mint a bicikli vagy a városi robogó.

Játszva tanulás a karanténban

Karanténba szorult és a koronavírus miatt az iskolából kimaradó gyerekeknek készített ingyenes online ismeretterjesztő játékot James Marshall ausztrál fejlesztő a Cambridge-i Egyetem és a Massachusetts Institute of Technology tudósainak bevonásával. A ScienceIsland.com béta verziója ugandai általános iskolások kérdései alapján készült, de egyre több ismeretanyaggal bővítik a tartalmát. A játékkal a gyerekek „pontos és menő” tudományos ismeretekre tehetnek szert és még angolul is tanulhatnak.

Átlátszó maszkkal a gyógyító mosolyért. Biomasszából készülnek a világ első átlátszó, teljesen környezetbarát sebészeti maszkjai. A Hellomask feltalálójának az Ebola-járvány alatt dolgozó gyermekorvosok adtak inspirációt: a picik és családtagjaik számára is nehéz volt, hogy nem láthatták a kezelőorvosok arcát, mosolyát, ami a gyógyításnak is fontos része. Miután világszerte óriási a kereslet maszkokra, a svájci bejegyzésű startupcég 100 millió dolláros tőkeinjekciót kapott befektetőktől a globális forgalmazás beindítására.

Millió/Zéró csillagos hotel

Egyetlen szabad ég alatt álló franciaágy, mesés kilátással a svájci Alpokra és a Safien-völgyre – ez a világ egyik legkülönlegesebb, falak és tető nélküli, millió csillagra rálátó, mégis „nullacsillagos” luxusszállója. A Zero Real Estate hotel a svájci konceptuális művészpár, Frank és Patrik Riklin tájinstallációja, amit egy francia hotelszakemberrel közösen működtetnek. A reggeli természetesen az ágyba jön, éjjel is elérhető a szobaszerviz, rossz idő esetén a vendégek behúzódhatnak egy közeli vendégházba, ahol a mosdót és a zuhanyzót is találják. Noha egyetlen éjszaka közel 100 ezer forintba kerül, hosszasan kell várnia annak, aki itt szeretne megszállni, mivel már több mint 4000 fős a várólistájuk, ami egyre csak bővül.